

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

NAROZENÍ PÁNĚ – 25. PROSINCE 2024

Dnes se nám narodil Spasitel, Kristus Pán!

"HIC DE VIRGINE MARIA IESUS CHRISTUS NATUS EST"

(TADY SE Z MARIE PANNY NARODIL JEŽÍŠ KRISTUS: *nápis na stříbrné hvězdě*). Votivní svíce v Betlémské jeskyni, bazilika Narození Páně, Betlém, Palestina, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, s Marií, Josefem, pastýři a Mágy, pokloňme se i my Spasiteli, a Jeho, věčného Boha a pravého člověka, prosme: **L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.**

- Za Církev, aby rozjímáním nad velkými událostmi dějin spásy, dokázala stále novým způsobem přinášet jejich poselství.
- Modleme se, aby nás nadcházející jubilejní rok posílil ve víře, pomohl nám rozpoznat uprostřed našich životů vzkříšeného Krista a proměnil nás v poutníky křesťanské naděje.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať jas Betlémské noci zažene temnotu ruského terorizmu a nad světem nenávisti a válek, dá zaznít radostné zvěsti pokoje lidem dobré vůle.
- Za naši farnost a obec, abychom pokojnou atmosféru vánočních svátků prožívali s pozorností k těm, kdo jsou hmotně a citově chudí.
- Za věrné zemřelé, ať temnoty jejich smrti prozáří jas betlémské noci, v níž se nám narodil Spasitel, Kristus Pán.

K: Nebeský Otče, dej nám účast na božském životě tvého Syna, který se nám stal ve všem podobný, a nyní s Tebou žije a kraluje na věky věků. **L: Amen.**

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

SVATÁ RODINA – 29. PROSINCE 2024

Šťastní jsou, Pane, kdo přebývají ve tvém svatém chrámě.

Freska Svaté Rodiny na klenbě chrámu sv. Josefa v Nazaretě, na místě Josefova domu, kde žila Svatá Rodina. Na hlavním oltáři, zasvěceném Svaté rodině, je latinský nápis „Catholici Moraviae 1926 Č. S. R.“. Oltář byl zbudován z darů Spolku poutníků diecézí moravských do Svaté země a posvěcen v neděli 12. srpna 1928 košickým biskupem Jozefem Čárskym při IV. moravské pouti. V kázání zmínil: „Když sem přijdou cizinci z celého světa a uvidí tento hlavní oltář a na něm odznak našeho státu a nápis ‚Catholici Moraviae‘, uvidí, že v našem státě jsou srdce, která Krista opravdu milují, za něho se obětují, že existují občané, jejichž znakem není rudá hvězda Moskvy, ale kříž...“. Peregrinatio ad Fontes Salutis, 28. února 2013, Izrael.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, shromáždění kolem rodiny nazaretské, prosme Otce za rodiny, aby se staly místem růstu v moudrosti a milosti. **L: PANE, ŽEHNEJ NAŠIM RODINÁM.**

- Za křesťanské rodiny, aby jako domácí svatyně modlitby, ctnosti a bratrské lásky, byly stále otevřeny daru života.
- Za rodiny zmučeného ukrajinského národa, ať je Kníže míru zbaví ruského barbarství, a nad světem nenávisti a válek, dá zaznít radostné zvěsti pokoje lidem dobré vůle.
- Za rodiny v ekonomické, duchovní či morální tísní, aby jim Pán - skrze lásku bližních - pomáhal vyřešit jejich problémy.
- Modleme se, aby nás nadcházející jubilejní rok posílil ve víře, pomohl nám rozpoznat uprostřed našich životů vzkříšeného Krista a proměnil nás v poutníky křesťanské naděje.
- Za věrné zemřelé, ať mají účast na společenství lásky Otce, Syna a Ducha svatého.

K: Pane, náš Bože, navštiv naše rodiny, vzdal od nich všechny nástrahy zla a tvoji svatí andělé ať bdí nad našimi domovy. Skrze Krista našeho Pána. **L: Amen.**

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

ZJEVENÍ PÁNĚ – 5. LEDNA 2024

Budou se ti, Hospodine, klanět všechny národy.

Oltář Klanění Mágů u Betlémské jeskyně (*detail*), Betlém, Palestina, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, klaňme se našemu Spasiteli, který zjevil svou slávu pohanům, a tak odhalil tajemství spásy skryté od věků, a s důvěrou prosme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Králi národů, který jsi chtěl, aby do Betléma přišli Mágové, jako prvotina národů, povolanych k víře, dej i nám ducha klanění a služby.
- Králi slávy, jenž spravedlivě vládneš, vrať zmučenému ukrajinskému národu čas míru.
- Králi věků, jenž svou vládu rozprostíráš na všechna pokolení, obnov nás na duchu vodou svého slova.
- Králi spravedlnosti, který slyšíš a vysvobozuješ chudáka, který nenachází pomoci, zasáhni svou mocí ve prospěch chudých a utiskovaných.
- Modleme se, aby křesťané, lidé vyznávající jiná náboženství a všichni lidé dobré vůle prosazovali ve světě mír a spravedlnost.
- Pane, jehož jméno je požehnané po všechna pokolení, projev divy své lásky na našich zemřelých bratřích a sestřích.

K: Všemohoucí Bože, Králi slávy, vyslyš hlas prosby, který se k tobě vznáší ze všech koutů světa, a dej, ať národům vzejde jas tvého Ducha, aby v nevýslovné radosti patřily na tvář tvé přítomnosti. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ – V NOCI

1. ČTENÍ – Iz 9,1-3.5-6

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vzhází světlo. Dáváš mnoho jásotu, zvětšuješ radost; veselí se před tebou, jako se jásá o žních, jako plesají ti, kdo se dělí o kořist. Neboť jho, které ho tížilo, hůl na jeho šíji a bodec jeho otrokáře jsi zlomil jako za midjanských dnů. Hle, dítě se nám narodilo, syn je nám dán, vládu má na svém rameni a dostane jméno podivuhodný rádce, mocný Bůh, věčný otec, kníže pokoje. Jeho vladařství vzroste a pokoje nebude konce; bude vládnout na Davidově trůně a v jeho království, aby je upevnil a utvrdil právem a spravedlností od tohoto času až navěky! Způsobí to horlivost Hospodina zástupů.

ŽALM 96

Zpívejte Hospodinu píseň novou, – zpívejte Hospodinu, všechny země! – Zpívejte Hospodinu, velebte jeho jméno! Rozhlašujte den po dni jeho spásu, – vypravujte mezi pohany o jeho slávě, – mezi všemi národy o jeho divcích. Radujte se, nebesa, zajásej, země, – zahuč, moře a vše, co je naplňuje. – Zaplesej, pole a vše, co je na něm. – Tehdy se rozveselí všechny lesní stromy. Před Hospodinem, že přichází, – že přichází řídit zemi. – Bude řídit svět spravedlivě, – národy bude spravovat věrně.

2. ČTENÍ – TIT 2,11-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků.

EVANGELIUM – LK 2,1-14

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města.

Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska, do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v pozeňnaném stavu.

Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: "Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích." A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha:

"Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení."

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ – VE DNE

1. ČTENÍ – Iz 52,7-10

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Jak je krásné vidět na horách nohy posla, (který přináší) radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: "Bůh tvůj kraluje!" Slyš! Tvoji strážní pozdvihují hlas a jásají spolu, neboť vidí na vlastní oči, jak se Hospodin vrací na Sión. Radujte se a jásejte vespolek, jeruzalémské trosky, neboť Hospodin utěšil svůj lid, vykoupil Jeruzalém. Obnažil Hospodin své svaté rámě před očima všech národů a všechny končiny země uzří spásu našeho Boha!

ŽALM 98

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci. Vítězství je dílem jeho pravice, jeho svatého ramene. – Hospodin uvedl ve známost svou spásu, před zraky pohanů zjevil svou spravedlnost. Rozpomenul se na svou dobrotu a věrnost Izraelovu domu. – Všechny končiny země uzřely spásu našeho Boha. Jásejte Hospodinu, všechny země, radujte se, plesejte a hrejte! – Hrejte Hospodinu na citeru, na citeru a s doprovodem zpěvu, za hlaholu trub a rohů, jásejte před králem Hospodinem.

2. ČTENÍ – ŽID 1,1-6

Čtení z listu Židům.

Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna. Jeho ustanovil dědicem všeho a skrze něj také stvořil svět. On je odlesk jeho božské slávy a výrazná podoba jeho podstaty, on všechno udržuje svým mocným slovem. Když vykonal očistu od hříchů, zasedl na výsostech po pravici Boží velebnosti a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje svou důstojností, které se mu trvale dostalo. Vždyť komu z andělů kdy Bůh řekl: "Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil"? A dále: "Já mu budu otcem a on mi bude synem." A až bude opět uvádět svého Prvorozeného na svět, řekne: "Ať se mu klanějí všichni Boží andělé!"

EVANGELIUM – JAN 1,1-18

Slova svatého evangelia podle Jana.

Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle. Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. Jan o něm vydával svědectví a volal: "To je ten, o kterém jsem řekl: 'Ten, který přijde po mně, má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.'" Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišla skrze Ježíše Krista. Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Bůh, který spočívá v náruči Otcově, ten o něm podal zprávu.

LITURGICKÉ TEXTY SVÁTKU SVATÉ RODINY

1. ČTENÍ – 1 SAM 1,20-22.24-28

Čtení z první knihy Samuelovy.

Anna počala, a když uplynul čas, porodila syna, dala mu jméno Samuel a pravila: "Od Hospodina jsem si ho vyžádala." Muž Elkana a celá jeho rodina odešli, aby obětovali Hospodinu výroční oběť a (splnili) svůj slib. Ale Anna neodešla. Řekla totiž svému muži: "Přivedu chlapce, až ho odstavím, aby se ukázal před Hospodinem a zůstal tam navždy." Když odstavila Samuela, přivedla ho s sebou do Hospodinova domu v Silo, s tříročním býčkem, s jednou měřicí mouky a s měchem vína; chlapec byl ještě malý. Porazili býka a přivedli chlapce k Helimu. Anna řekla: "Prosím, můj pane, jako že jsi živ, můj pane, já jsem ta žena, která stála tady u tebe a modlila se k Hospodinu. Za tohoto chlapce jsem se modlila, a Hospodin vyslyšel mou žádost, jak jsem ho prosila. A proto také já ho odevzdávám Hospodinu na všechny dny, po které bude živ - je odevzdaný Hospodinu." I klaněli se tam Hospodinu.

ŽALM 67 (66) 2-3.5.6.8

Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů! Touží, ba prahne má duše po Hospodinových síních, mé srdce i mé tělo s jásotem tíhnou k živému Bohu. Blaze těm, kdo přebývají v tvém domě, stále tě mohou chválit. Blaze člověku, jenž u tebe nalézá pomoc, když se chystá na svatou pouť. Hospodine, Bože zástupů, slyš mou modlitbu, popřej sluchu, Jakubův Bože! Štíte náš, Bože, pohled', popatř na tvář svého pomazaného!

2. ČTENÍ – 1 JAN 3,1-2.21-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se (nejen) smíme nazývat Božími dětmi, ale (že jimi) také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. Milovaní, jestliže nás svědomí neobviňuje, dodá nám to radostné důvěry v Boha a dostaneme od něho všechno, zač prosíme, protože zachováváme jeho přikázání a konáme, co je mu milé. A to je to jeho přikázání: abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám to nařídil. Kdo zachovává jeho přikázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. A že v nás zůstává, poznáváme podle Ducha, kterého nám dal.

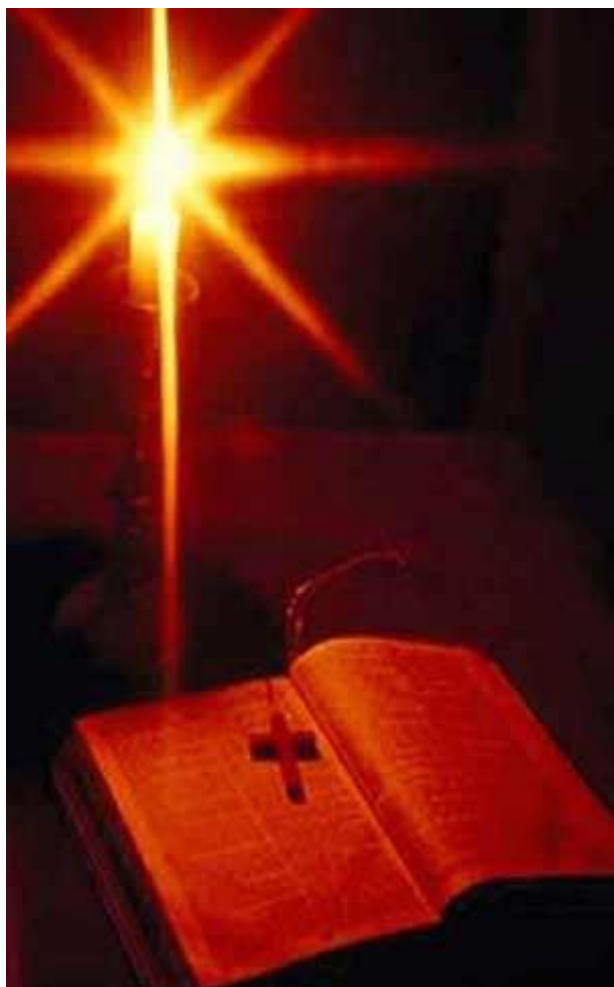
EVANGELIUM – LK 2,41-52

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíšovi rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. Když mu bylo dvanáct let, vydali se tam na svátky jako obvykle. A když ukončili sváteční dny a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, a jeho rodiče to nezpozorovali. V domnění, že je ve skupině (poutníků), ušli den cesty; (teprve potom) ho hledali mezi příbuznými a známými. Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky. Všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a nad jeho odpověďmi. Když ho (rodiče) uviděli, celí se zarazili a jeho matka mu řekla: "Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali." Odpověděl jim: "Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?" Ale oni nepochopili, co jim tím chtěl říci. Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka to všechno uchovávala ve svém srdci. Ježíš pak prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI MATKY BOŽÍ PANNY MARIE

1. ČTENÍ – NM 6, 22-27

Čtení ze čtvrté knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Mojžíšovi: "Řekni Árónovi a jeho synům: Tak budete žehnat izraelským synům; budete jim říkat: 'Ať tobě Hospodin požehná a ochraňuje tě! Ať tobě Hospodin ukáže svou jasnou tvář a je ti milostivý! Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a dopřeje ti pokoje!' Budou vzývat moje jméno nad izraelskými syny a já jim požehnám."

Bože, buď milostiv a žehnej nám!

ŽALM 67 (66) 2-3.5.6.8

Bože, buď milostiv a žehnej nám, ukaž nám svou jasnou tvář, kéž se pozná na zemi, jak jednáš, kéž poznají všechny národy, jak zachraňuješ. Necht' se lidé radují a jásají, že soudíš národy spravedlivě a lidi na zemi řídíš. Ať tě, Bože, velebí národy, ať tě velebí kdekterý národ! Kéž nám Bůh žehná, ať ho ctí všechny končiny země!

2. ČTENÍ – GAL 4, 4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Galaťanům.

Bratři! Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny. A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: "Abba, Otče!" Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.

EVANGELIUM – LK 2,16-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Pastýři pospíchali do Betléma a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. Když ho uviděli, vypravovali, co jim bylo o tom dítěti pověděno. Všichni, kdo to slyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři vyprávěli. Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom. Pastýři se zas vrátili. Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.

Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než byl počat v mateřském lůně.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI ZJEVENÍ PÁNĚ

1. ČTENÍ – Iz 60,1-6

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Vstaň, rozsviť se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou! Hle, tma zahaluje zemi a temnota národy, . nad tebou však září Hospodin, jeho velebnost se zjevuje nad tebou. Národy budou kráčet v tvém světle a králové v tvé vycházející záři. Rozhlédni se kolem a podívej se: ti všichni se shromáždili, přišli k tobě. Zdaleka přicházejí tvoji synové, na zádech jsou přinášeny tvoje dcerky. Spatříš to a zazáříš, radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce, neboť tě zaleje bohatství moře, přinesou ti statky národů. Záplava velbloudů tě přikryje, dromedáři z Midjanu a Efy, přijdou všichni ze Sábý, přinesou zlato a kadidlo, rozhlásí Hospodinovu slávu.

ŽALM 72 (71), 1-2. 7-8. 10-11. 12-13

Bože, svěř králi svou pravomoc, svou spravedlnost královskému synu. Ať vládne tvému lidu spravedlivě, nestranně tvým ubohým. V jeho dnech rozkvete spravedlnost a hojnost pokoje, dokud nezanikne luna. Bude vládnout od moře k moři, od Řeky až do končin země. Králové Taršíše a ostrovů přinesou dary, králové Arábie a Sábý zaplatí daně. Všichni králové se mu budou klanět, všechny národy mu budou sloužit. On vysvobodí chudáka, který se dovolává pomoci, ubožáka, jehož se nikdo neujímá. Smiluje se nad nuzným a chudým, zachrání ubožákům život.

2. ČTENÍ – EF 3, 2-3a. 5-6

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři! Slyšeli jste, že Bůh mě pověřil pracovat pro vás na díle milosti. Ve zjevení mi totiž bylo oznámeno to tajemství. V dřívějších dobách to lidé tak nevěděli, ale nyní to bylo odhaleno z osvětlení Ducha jeho svatým apoštolům a kazatelům mluvícím pod vlivem vnuknutí: že totiž také pohané mají stejná dědická práva, že jsou údy téhož těla a že stejně i jim platí ona zaslíbení skrze Ježíše Krista, když uvěří kázání evangelia.

EVANGELIUM – MT 2,1-12

Slova svatého evangelia podle Matouše

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: "Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit." Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Řekli mu: "V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: 'A ty, Betléme v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.'" Tehdy si Herodes tajně zavolal mudrce a zevrubně se jich vyptal na dobu, kdy se ta hvězda objevila, poslal je do Betléma a řekl: "Jděte a důkladně se na to dítě vyptejte. Až ho najdete, oznamte mi to, abych se mu i já přišel poklonit." Když krále vyslechli, vydali se na cestu. A hle - hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě. Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se nevýslovnou radostí. Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu. Otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi už nevraceli, proto se vrátili jinou cestou do své země.

LITURGICKÉ TEXTY SVÁTKU KŘTU PÁNĚ

1. ČTENÍ – Iz 40,1-5.9-11

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Těšte, těšte můj národ - praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, volejte k němu, neboť je skončena jeho špatnost, odčiněna jeho nepravost, vzal z Hospodinovy ruky dvojnásob za všechny své hříchy. Hlas volá: "Na poušti připravte Hospodinovi cestu, v pustině urovnejte stezky našemu Bohu! Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná: Hospodinova velebnost se zjeví a každé tělo společně uzří, že mluvila Hospodinova ústa." Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst, pozdvihni mocně svůj hlas, ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst! Pozdvihni (svůj hlas) a neboj se; řekni judským městům: "Hle, váš Bůh!" Hle, Pán, Hospodin, přichází s mocí, jeho rámě mu dává vládu. Hle, u sebe má svou mzdu a před sebou má svůj zisk. Jako pastýř pase své stádo, svým ramenem shromažďuje beránky, ve svém klínu je nese, březí ovce šetrně vede.

Veleb duše má, Hospodina.

ŽALM ŽL 104,1B-3A.3B-4.24-25.27-28.29-30

Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru velký! Velebností a vznešeností ses oděl, světlem se halíš jak pláštěm. Napjals nebesa jak stanovou plachtu, nad vodami jsi zbudoval své síně. Z mraků si děláš svůj vůz, kráčíš na perutích větru. Větry si volíš za své posly, za své služebníky plameny ohně. Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! Všechno jsi moudře učinil, země je plná tvého tvorstva. Zde moře mohutné a širošířé, v něm nespočetné hemžení živočichů drobných i velkých. Všichni čekají od tebe, že jim dáš obživu v pravý čas. Ty jim dáváš, a oni sbírají, otvíráš ruku, a sytí se dobrými dary. Děsí se, když skryješ svou tvář, hynou, když vezmeš jim život, a vracejí se do svého prachu. Když sešleš svého ducha, jsou stvořeni, a obnovuješ tvář země.

2. ČTENÍ – TIT 2,11-14; 3,4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků. Projevila se dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem; ne (snad proto), že my jsme vykonali něco dobrého, ale ze svého milosrdenství nás spasil v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem Svatým. Toho na nás vylil v hojnosti skrze našeho spasitele Ježíše Krista, abychom - ospravedlnění jeho milostí - dostali jako dědictví vytoužený věčný život.

EVANGELIUM – LK 3,15-16.21-22

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: "Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánek. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm." Když se všechen lid dával pokřtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, Duch Svatý sestoupil na něj v tělesné podobě holubice a z nebe se ozval hlas: "Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení."

Slavnost jesliček, kterou konal František o Narození Páně

TOMÁŠ Z CELANA, ŽIVOT SV. FRANTIŠKA

VOTIVNÍ SVÍCE NA MÍSTĚ PRVNÍCH JESLIČEK, *Peregrinatio in Corde Ecclesiae*, 2. července 2011, Greccio, Itálie.

Jeho nejvyšším úsilím, nejvznešenějším přáním a hlavním životním pravidlem bylo: ve všem a za všech okolností zachovávat svaté evangelium. Se vší bdělostí a horlivostí, s celou touhou svého ducha a s celým zápalem svého srdce snažil se dokonale následovat učení našeho Pána Ježíše Krista a chodit v jeho šlépějích. Stálým rozjímáním si připomínal jeho slova a bystrými úvahami promýšlel jeho činy. Zvláště pokora jeho Vtělení a láska, kterou prokázal ve svém utrpení, zaměstnávaly světcova ducha tak, že jen nerad myslil na něco jiného. Proto musím vzpomenout a uctivě vylíčit onu slavnost, kterou konal tři roky před svou slavnou smrtí u vesničky jménem Greccio v den Narození našeho Pána Ježíše Krista. V té krajině žil muž dobré pověsti a ještě lepšího života jménem Jan. František ho

zvlášť měl rád, protože přes znamenitou pověst a vážnost, kterou tam požíval, pohrdal šlechtictvím těla a snažil se dosáhnout šlechtictví duše. Toho si – jak často činíval – povolal blažený František k sobě. Bylo to asi čtrnáct dní před Narozením Páně. A řekl mu: »Chceš-li, abychom blížící se slavnost vánoc slavili u Greccia, pospěš si a pečlivě obstarvej, co ti říkám. Chtěl bych totiž oslavit památku toho Dítěte, které se narodilo v Betlémě, a chtěl bych, pokud možno, svýma očima vidět hořkou nouzi, kterou už jako dítě muselo snášet, jak leželo v jeslích, u nichž stál vůl a osel, i jak leželo na seně.«

Když to dobrý a oddaný muž uslyšel, spěšně na jmenovaném místě připravil všecko, jak mu světec uložil.

Den radosti se blížil, čas jáсотu nadešel. Z různých chýší přišli bratři, muži i ženy z okolí, jak jen mohli, připravili svíce a pochodně, aby osvětili onu noc, která ozářila jasnou hvězdou všechny dni a roky.

Konečně přišel světec, všecko našel připraveno, viděl to a radoval se. Postavili jesle, přinesli seno a přivedli i vola a oslíčka. Je uctěna prostota, povýšena chudoba, zvelebena pokora a z Greccia se stává nový Betlém.

Noc je jasná jako den a lidé i zvířata se cítí blaženě. Lidé se sem scházejí a naplňuje je z obnovené tajemné události nová radost. Les zní písněmi a od skal se odráží jáсот. Bratři zpívají, přinášejí tak Bohu náležitou chválu, a celá noc jásá čistou radostí. Boží světec stojí u jesliček, vzlyká bolestí a zároveň je proniknut svatou zbožností a podivuhodnou radostí.

U jeslí se slaví slavná mše svatá – kněz pocítí netušenou útěchu. Světec si obléká jáhenská roucha – byl totiž diakonem – a libozvučným hlasem zpívá evangelium. Jeho hlas, jeho silný hlas, jeho něžný hlas, jeho jasný hlas, jeho libozvučný hlas zve všechny k nejvyšší chvále. Pak shromážděnému lidu káže o narození chudého Krále a blahořečí městečku Betlému. Často, když chce vyslovit jméno »Ježíš«, říká pln převeliké lásky »Děťátko betlémské«. A když vyslovuje slovo »Betlém«, zní to jako mečení jehňátka. Víc než slovy přetéka jí jeho ústa láskou. Když vyslovoval jméno »Děťátko betlémské« nebo »Ježíš«, olizoval rty jazykem, jako by chtěl ještě názorněji ukázat sladkost tohoto jména. Ukázala se tam štědrost a velkomyslnost Všemohoucího.

Jeden zbožný muž měl podivuhodné vidění. Spatřil v jesličkách neživého chlapečka, viděl, jak k němu přistupuje Boží světec a dítě budí jako z hlubokého spánku. A nebylo nevýstižné toto zjevení; vždyť Ježíš byl v mnoha srdcích zapomenut. Milostí Boží ho v jejich srdcích svatý služebník František probudil a znovu uvedl do jejich vědomí.

Když slavnost skončila, odcházeli všichni domů v blahé radosti.

Seno, které v jesličkách leželo, lidé schovávali, aby skrze ně Pán, který tak rozličnými způsoby prokazuje své milosrdenství, uzdravil jejich koně a jiná zvířata. A vskutku se stalo, že v té krajině se uzdravila zvířata, sužovaná rozličnými nemocemi, když dostala kousek onoho sena. Ba i ženy, které trpěly těžkými a dlouho trvajícími porodními bolestmi, šťastně porodily, když na ně bylo položeno trochu z onoho sena. Také četní poutníci obou pohlaví, kteří sem přišli, dosáhli tu touženého uzdravení z různých nemocí.

Později bylo místo, kde stály jesličky, posvěceno jako chrám – ke cti svatého Františka – aby tam, kde kdysi požírala z jesliček zvířata seno, mohli v budoucnosti ke spáse těla i duše požívat lidé Tělo Pána Ježíše Krista, Beránka bez poskvrny, který v převeliké a nevýslovné lásce sama sebe obětoval, a který s Otcem i Duchem svatým žije a kraluje jako věčně přeslavný Bůh po všechny věky věků. Amen. Aleluja, aleluja.

APOŠTOLSKÝ LIST

Admirabile signum

SVATÉHO OTCE

FRANTIŠKA

O VÝZNAMU A HODNOTĚ JESLIČEK

1. OBDIVUHODNÉ ZNAMENÍ vánočních jesliček, tak drahých křesťanskému lidu, stále vzbuzuje úžas a obdiv. Představení události Ježíšova narození je prostým a radostným hlásáním tajemství vtělení Božího Syna. Jesličky jsou totiž jakoby živým evangeliem, kterým překypují stránky Písma svatého. Když rozjímáme o Narození Páně, jsme pozváni vydat se duchovně na cestu, přitahováni pokorou Toho, který se stal člověkem, aby se potkal s každým člověkem. Objevujeme, že nás natolik miluje, že se s námi sjednocuje, abychom se i my mohli sjednotit s Ním.

Tímto listem bych chtěl podpořit pěknou tradici našich rodin, které během dnů, jež předcházejí Narození Páně, strojí Betlém. A také zvyk umísťovat ho na pracoviště, do škol, nemocnic, věznic, na náměstí... Jde vskutku o cvičení tvůrčí fantazie, která používá nejrozmanitějších materiálů, aby dala vznik malým mistrovským dílům krásy. Učí se tomu děti, když jim maminka a tatínek, spolu s babičkou a dědečkem, předávají tento radostný zvyk, který v sobě má bohatou lidovou spiritualitu. Rád bych, aby tato praxe nikdy nepřestala, ba doufám, že tam, kde už upadla v zapomnění, byla znovu objevena a oživena.

2. Původ jesliček nachází odkaz především v několika evangelních detailech o Ježíšově narození v Betlémě. Evangelista Lukáš říká prostě, že Maria »porodila svého jednorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo« (Lk 2,7). Ježíš byl uložen do jeslí, které se latinsky označují slovem *praesepeum*, odkud je italské *presepe* (jesličky či betlém).

Když přišel Boží Syn na tento svět našel místo tam, kam přicházejí zvířata pro pokrm. Seno se stává prvním lůžkem Toho, který se zjeví jako »chléb, který sestoupil z nebe« (Jan 6,41). Symbolika, kterou poznal spolu s dalšími Otcí už sv. Augustin, když napsal: „Položen do jeslí, stal se naším pokrmem“ (Serm. 189, 4). Jesličky totiž obsahují různá tajemství Ježíšova života a přibližují je našemu každodennímu životu.

RELIKVIÁŘ BETLÉMSKÝCH JESLÍ, bazilika Santa Maria Maggiore, *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 9.7.2019, Řím.

Pojďme však rovnou k původu jesliček, jak je chápeme my. V duchu se odebereme do Greccia v reatinském údolí, kde se svatý František zastavil pravděpodobně cestou z Říma, kde 29. listopadu 1223 obdržel od papeže Honoria III. schválení své Řehole. Po své pouti do Svaté země mu zvláště tamější jeskyně připomínaly betlémskou krajinu. A je možné, že Prostřáček z Assisi byl v římské bazilice

Santa Maria Maggiore uchvácen mozaikami, představujícími Ježíšovo Narození právě v blízkosti místa, kde se podle starobylé tradice uchovávají desky jeslí.

Františkánské prameny dopodrobna vyprávějí, co se událo v Grecciu. Čtrnáct dní před vánocemi František oslovil jednoho zdejšího muže, jménem Jan, a prosil ho, aby mu pomohl uskutečnit jedno přání: „Chtěl bych totiž oslavit památku toho Dítěte, které se

narodilo v Betlémě, a chtěl bych, pokud možno, na vlastní oči vidět hořkou nouzi, v níž se nacházelo, když nemělo ani to nejnútnejší pro novorozeného, jak bylo položeno do jeslí, jak leželo na seně mezi volem a oslíkem.“ Když to ten věrný přítel vyslechl, hned šel, aby spěšně na uvedeném místě připravil vše nezbytné podle světceva přání. Dne 25. prosince přišlo do Greccia mnoho bratří z různých stran, a přišli i muži i ženy z okolí, přinesli svíce a pochodně, aby prozářili onu svatou noc.

Když František přišel, našel všecko našel jesle se senem, vola a oslíka. Lidé, kteří se sešli, byli tváří v tvář scéně Narození Páně jati nevýslovnou a nikdy předtím nepoznanou radostí. Potom kněz na jeslích sloužil slavnostně Eucharistii a ukázal na vztah mezi Vtělením Božího Syna a Eucharistií. Tehdy v Grecciu nebyly figurky, betlém tvořili a prožívali ti, kdo byli přítomni (srov. *FP*, str. 147-148).

Tak se zrodila naše tradice: všichni kolem jeskyně překypující radostí, bez jakéhokoli odstupu mezi událostí, která se odehrává, a těmi, kdo se stávají účastnými tajemství.

První životopisec svatého Františka Tomáš z Celana uvádí, že oné noci se k této prosté a jímavé scéně připojil také dar úchvatného vidění. Jeden z přítomných viděl v jeslích ležet samotné Dítě Ježíše. Od oněch jesliček o vánocích roku 1223 "se každý vracel do svého domu naplněn nevýslovnou radostí" (*tamt.* str.148).

3. Svatý František jednoduchostí tohoto znamení uskutečnil velké dílo evangelizace. Jeho učení proniklo do srdce křesťanů a zůstává až do dnešních dnů jako ryzí forma, jak opětovně s jednoduchostí předkládat krásu naší víry. Navíc samo místo, kde vznikly první jesličky, vyjadřuje a vzbuzuje tyto pocity. Greccio se stává útočištěm pro duši, která se skrývá na skále, aby se nechala obklopit tichem.

Proč vzbuzují jesličky takový úžas a dojmají nás? Především proto, že ukazují Boží něhu. On, Stvořitel vesmíru se sklání k naší nepatrnosti. Dar života, pro každého z nás tajemný, nás uchvacuje ještě víc, když vidíme, že Ten, který se narodil z Marie, je zdrojem a oporou každého života. V Ježíši nám Otec daroval bratra, který nás přichází hledat, když jsme dezorientovaní a ztrácíme směr; věrného přítele, který je nám stále nablízku. Daroval nám svého Syna, který nám odpouští a pozvedá z hříchu.

Strojení betléma v našich domovech nám pomáhá znovu prožívat dějiny, které se prožívaly v Betlémě. Zdrojem, který nám umožňuje poznávat a meditovat tuto událost přirozeně vždy zůstávají evangelia. Nicméně její znázornění betlémem pomáhá představit si scény, podněcuje city, vyzývá cítit se vtaženi do dějin spásy, coby současníci této události, která je živá a aktuální v nejrozmanitějších historických a kulturních kontextech.

Už od svého františkánského původu jsou jesličky především pozváním „vnímat“ a „dotýkat se“ chudoby, kterou si Boží Syn zvolil svým vtělením. A jsou také implicitní výzvou následovat Jej cestou pokory, chudoby a sebezřikání, jež vede od betlémských jeslí ke Kříži. Jsou výzvou setkat se s Ním a sloužit Mu s milosrdenstvím v těch nejpotřebnějších bratrích a sestrách (srov. *Mt* 25,31-46).

4. Rád bych nyní prošel různá znamení jesliček, abych poukázal na jejich význam. Na prvním místě si představíme kontext hvězdného nebe v temné a tiché noci. Není to jen kvůli věrnosti evangelním vyprávěním, ale také s ohledem na význam, který má. Pomysleme kolikrát jen je náš život obklopen nocí. A přece ani v těchto chvílích nás Bůh nenechává samotné, ale dává poznávat svou přítomnost, aby odpověděl na rozhodující otázky, které se týkají smyslu naší existence: Kdo jsem? Odkud přicházím? Proč jsem se

narodil v této době? Proč miluji? Proč trpím? Proč umřu? Aby Bůh na tyto otázky odpověděl, stal se člověkem. Jeho blízkost přináší světlo tam, kde je temnota, a osvěcuje ty, kdo procházejí temnotami utrpení (srov. *Lk 1,79*).

Zmínku si zaslouhují také krajiny, které jsou součástí vánočních jesliček, a které nezdědka zobrazují ruiny starobylých domů a paláců, které někdy nahrazují betlémskou jeskyni a stávají se příbytkem Svaté Rodiny. Tyto ruiny se patrně inspirovaly spisem *Legenda Aurea* dominikána Jacopa da Varazze (13. století), kde se dočítáme o jednom pohanském přesvědčení, podle něhož se měl v Římě zhroutit Chrám míru (*Templum pacis*), jakmile Panna porodí. Tyto ruiny jsou především viditelným znamením padlého lidstva, všeho, co směřuje ke zkáze, co je prohnilé a zpustlé. Tato scéna říká, že Ježíš je novostí uprostřed starého světa a přišel uzdravit, obnovit a vrátit náš život i svět jejich původnímu jasu.

5. Jaké dojetí by nás mělo provázet, když do Betlému umístíme pahorky, potůčky, ovečky a pastýře! Připomínáme si tak, co předpovídali proroci, že totiž celé tvorstvo má podíl na svátku příchodu Mesiáše. Andělé a kometa jsou znamením, že i my jsme povoláni vydat se na cestu k jeskyni a klanět se Pánu.

»Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil« (*Lk 2,15*) – tak to říkají pastýři po zvěsti andělů. Je to velmi pěkné poučení, kterého se nám v jednoduchosti popisu dostává. Narozdíl od mnoha lidí, majících v úmyslu dělat tisíc jiných věcí, pastýři jsou prvními svědky toho podstatného, tedy spásy, jež se dává. Ti nejpokornější a nejchudší jsou těmi, kdo dokáží přijmout událost Vtělení. Bohu, který nám jde vstříc v betlémském Dítěti, odpovídají pastýři tím, že se vydávají na cestu k Němu, k setkání lásky a vděčného úžasu. A právě toto setkání Boha s jeho dětmi dává díky Ježíši život našemu náboženství, tvoří jeho jedinečnou krásu, která zvláštním způsobem, vyzařuje z betlémských jeslí.

6. Do našich betlémů jsme zvyklí dávat mnoho symbolických figurek. Především postavy žebráků a lidí, kteří neznají jinou hojnost než bohatství srdce. I oni jsou právem blízko Dítěti Ježíši, aniž by je kdo mohl vyhostit nebo odehnat od tak improvizované kolébky, že to chudé kolem ní vůbec nevyvádí z míry. Ba chudí jsou dokonce privilegovanými tohoto tajemství, a často těmi, kdo nejlépe dokáží poznávat Boží přítomnost uprostřed nás.

Chudí a prostí v Betlémě připomínají, že Bůh se stává člověkem pro ty, kteří nejvíce vnímají potřebu Jeho lásky a dožadují se jeho blízkosti. Ježíš »tichý a pokorný srdcem« (*Mt 11,29*) se narodil chudý a vedl prostý život, aby nás naučil chápat to podstatné a žít z toho. Z Betléma jasně vysvítá poselství, že se nesmíme nechat klamat bohatstvím a spoustou nabídek prchavého štěstí. Herodův palác je v pozadí, zavřený a hluchý k radostné zvěsti. Tím, že se narodil v jesličkách zahajuje Bůh jedinou velikou revoluci, která dává naději a důstojnost lidem vyděděným a postaveným na okraj: revoluci lásky, revoluci něhy. Z jesliček Ježíš hlásá mírnou mocí výzvu dělit se s těmi posledními jako cestu k lidštějšímu a bratrštějšímu světu, z něhož není nikdo vyloučen, ani odsunut na okraj.

Děti – ale i dospělí – často rádi přidávají do vánočního Betléma jiné figurky, které zdánlivě nemají s evangelním vyprávěním žádnou souvislost. A přece takováto představitelství touží vyjádřit, že v tomto novém světě, který započal Ježíš, je prostor pro všechno, co je lidské, a pro každé stvoření. Od pastýře ke kováři, od pekaře k muzikantovi, od žen nesoucích džbány s vodou k hrajícím si dětem... to všechno představuje každodenní

svatost, radost z konání každodenních věcí mimořádným způsobem, neboť Ježíš s námi sdílí svůj božský život.

7. Postupně nás vánoční Betlém přivádí k jeskyni, kde nacházíme figurky Marie a Josefa. Maria je maminka, která rozvažuje o svém dítěti a ukazuje ho těm, kdo ho přicházejí navštívit. Její soška umožňuje přemítat o velkém tajemství, do něhož byla tato dívka vtažena, když Bůh zaklepal na dveře jejího neposkvrněného srdce. Na andělovo zvěstování, žádající, aby se stala matkou Boží, odpovídá Maria plnou a naprostou poslušností. Její slova: »Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!« (Lk 1,38) jsou pro nás všechny svědectvím, jak se vírou svěřit Boží vůli. Svým „ano“ se Maria stala matkou Božího Syna, aniž by tím ztratila svoje panenství, ale dokonce ho tak posvětila. Spatřujeme v ní matku Boží, která si svého Syna nenechává jen pro sebe, ale ode všech žádá, aby jeho slovu naslouchali a uváděli ho ve skutek (srov. Jan 2,5).

Vedle Panny Marie je svatý Josef jako ochránce Dítěte i jeho matky. Obvykle je znázorňován s holí v ruce a někdy drží lampu. Svatý Josef plní v Ježíšově a Mariině životě velice důležitou roli. Je opatrovníkem, který neúnavně chrání svoji rodinu. Když jej Bůh upozorní na ohrožení Herodem, neváhá se vydat na cestu a emigrovat do Egypta (srov. Mt 2,13-15). A když nebezpečí pomine, přivede rodinu do Nazareta, kde bude prvním vychovatelem dítěte a dospívajícího Ježíše. Josef nesl v srdci velké tajemství, které obestíralo Ježíše a jeho snoubenku Marii, a jako spravedlivý muž se vždycky svěroval Boží vůli, kterou také plnil.

8. Srdce Betléma začne tlouci, když v den Narození Páně, vložíme do jesliček postavičku Dítěte Ježíše. Takto se představuje Bůh: v dítěti, aby se nechal vzít do naší náruče. Ve slabosti a křehkosti skrývá svoji noc, která všechno tvoří a přetváří. Zdá se to nemožné, ale přece je tomu tak: v Ježíši byl Bůh dítětem a v tomto stavu chtěl zjevit velikost svojí lásky, která se projevuje úsměvem a rukama vztaženými ke komukoli.

Narození dítěte budí radost a úžas, protože nás staví před velké tajemství života. Když vidíme zářící oči mladých manželů před jejich právě narozeným dítětem, chápeme city Marie a Josefa, kteří pohledem na Dítě Ježíše vnímali přítomnost Boha ve svém životě.

Betlém v chrámu sv. Benedikta v Pustiměři.

„Život se zjevil“ (1 Jan 1,2), takto shrnuje apoštol Jan tajemství vtělení. Jesličky nám ukazují tuto jedinečnou a mimořádnou událost, která změnila běh dějin a od níž se také počítá náš letopočet: před Kristovým narozením a po Kristově narození, a umožňují nám se jí dotknout.

Způsob Božího jednání je téměř omračující, protože se jeví jako nemožné, aby se Bůh zřekl své slávy a stal se člověkem jako my. Jaké překvapení vidět Boha, který přijímá naše způsoby: spí, pije mateřské mléko, pláče a hraje si jako všechny děti! Bůh jako vždycky udivuje, je nepředvídatelný, neustále mimo naše schémata. Proto jesličky, které ukazují Boha tak, jak přišel na svět, nás vybízejí, abychom přemýšleli o svém životě napojeném na Boží život a stali se jeho učedníky, chceme-li dosáhnout konečného smyslu života.

9. Když se přibližuje slavnost Zjevení Páně, přidávají se do vánočních Betlémů figurky tří králů. Tito mudrcové a bohatí vládci z Východu se na základě pozorování hvězdy vydali na cestu do Betléma, aby poznali Ježíše a přinesli mu svoje dary: zlato, kadidlo a myrhu. Také tyto dary mají alegorický význam: zlato uctívá Ježíšovu královskou hodnost, kadidlo jeho božství a myrha jeho svaté lidství, které pozná smrt a pohřeb.

Pohled na tuto betlémskou scénu nás vede k zamyšlení nad odpovědností, kterou má každý křesťan za šíření evangelia. Každý z nás se stává nositelem radostné zvěsti pro ty, s nimiž se setkává, a konkrétními skutky milosrdenství dosvědčuje radost ze setkání s Ježíšem a jeho lásku.

Mudrci učí, že je možné vyjít zdaleka a dojít až ke Kristu. Jsou to bohatí muži, moudří cizinci, žízňící po nekonečnu, kteří odcházejí na dlouhou a nebezpečnou cestu, jež je přivede až do Betléma (srov. *Mt 2,1-12*). Tváří v tvář Dítěti Králi je zachvacuje velická radost. Nenechají se pobouřit chudým prostředím a neváhají pokleknout a klanět se mu. Před ním pochopí, že Bůh se stejnou svrchovanou moudrostí, s níž ovládá běh hvězd, řídí i chod dějin a sesazuje mocné a povyšuje ponížené. A po svém návratu do vlasti zajisté vyprávěli o tomto překvapivém setkání s Mesiášem a zahájili tak cestu evangeliu mezi národy.

10. Před jesličkami se mysl ráda vrací do dětských let, kdy se dychtivě čekalo, až se začnou stavět. Tyto vzpomínky nás vždycky přivádějí k novému uvědomění si velkého daru, který jsme dostali tím, že nám byla předána víra, a zároveň v nás budí povinnost a radost umožnit dětem a vnukům prožít tutéž zkušenost. Není důležité, jak se Betlém vystrojí; může být stále stejný nebo se každý rok měnit. Záleží na tom, aby promlouval k našemu životu. Všude a jakoukoli formou vyprávějí jesličky o Boží lásce, o Bohu, který se stal děťátkem, aby nám pověděl, jak blízko je každé lidské bytosti, ať se nachází v jakékoli situaci.

Drazí bratři a sestry, jesličky jsou součástí milého i náročného procesu předávání víry. Počínaje dětstvím a potom v každém životním období nás vedou k rozjímání o Ježíši, k vnímání Boží lásky k nám, abychom cítili a věřili, že Bůh je s námi a my jsme s ním a že díky onomu Dítěti – Synu Božím a Panny Marie – všichni jsme dcerami a syny, a abychom vnímali, že v tom spočívá štěstí. Ve škole svatého Františka otevřeme srdce této prosté milosti a dovolme, aby se z tohoto úžasu zrodila pokorná modlitba: naše „díky“ Bohu, který s námi chtěl sdílet všechno, aby nás nenechal nikdy samotné.

*Greccio, svatyně prvních jesliček,
1. prosince 2019, v sedmém roce pontifikátu.*

Franciscus

JEŽÍŠOVO NAROZENÍ V BETLÉMĚ

JOSEPH RATZINGER/BENEDIKT XVI.

„HIC DE VIRGINE MARIA IESUS CHRISTUS NATUS EST“, krypta baziliky Narození Páně v Betlémě, Palestina, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013.

1. Historický a teologický rámec vyprávění o narození v Lukášově evangeliu

„V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu“ (Lk 2,1). Těmito slovy Lukáš uvádí své vyprávění o Ježíšově narození a vysvětluje, proč k němu došlo v Betlémě: sčítání za účelem stanovení a následně výběru daní je důvodem, proč Josef a Marii, jeho manželkou, která byla v pozeňnaném stavu, jdou z Nazareta do Betléma. Ježíšovo narození v městě Davidově se staví do rámce velkých všeobecných dějin, přestože císař vůbec nemá tušení, že tito chudí lidé jsou kvůli němu v tíživém okamžiku na cestě, a tak, zdánlivě náhodou, se dítě Ježíše narodí na místě příslibu.

Pro Lukáše je všeobecný historický kontext důležitý. Poprvé se koná „sčítání celé říše“, „ekumene“ v jejím celku. Poprvé existuje vláda a království, jež zahrnuje celý svět. Poprvé existuje velké území míru, v němž všichni mohou být zapsáni a dáni do služby komunity. Pouze v této chvíli, kdy na široké úrovni existuje společenství práva a jmění, kdy jediný společný jazyk dovoluje porozumění v myšlení a v jednání, může univerzální poselství spásy, univerzální nositel spásy vstoupit do světa: vskutku nastala „plnost času“.

Spojitosť mezi Ježíšem a Augustem však jde mnohem hlouběji. Augustus nechtěl být kdejakým panovníkem, jakými byli ti před ním a budou ti, co přijdou po něm. Epigraf z Priene, sahající do roku 9 před Kristem, nám dává pochopit, jak si přál být nazírán a chápán. Říká se tam, že den císařova narození „vtiskl celému světu jiný ráz: ubíral by se ke zkáze, pokud by v tom, který se nyní narodil nevzešlo obecné štěstí ... Prozřetelnost, která božsky vede náš život, naplnila tohoto člověka takovými dary kvůli spáse lidí, aby ho poslala nám a budoucím generacím jako spasitele (*sótér*). ... Den zrození boha byl pro svět počátkem „evangelií“ s ním spojených. Od jeho narození musí začít nové počítání času (srv. Stöger, *Das Evangelium nach Lukas*, str. 74).

Na základě textu tohoto druhu je zřejmé, že Augustus byl nazírán nejen jako politik, ale

jako teologická postava, maje ostatně na paměti, že naše rozdělení politiky a náboženství, politiky a teologie v antickém světě neexistovalo. Už v roce 27 před Kristem, tři roky poté, co se ujal vlády, mu římský senát udělil titul *augustus* (řecky *sebastós*) – „úctyhodný“. Na nápise v Priene je nazván spasitel (*sótér*). Tento titul, dávaný v literatuře Diovi, ale také Epikurovi a Eskulapiovi, v řeckém překladu Starého

zákonu je vyhrazen výlučně Bohu. Také v případě Augusta má božský ráz: císař vyvolal světový převrat, uvedl nový čas.

Ve čtvrté ekloze Vergiliově jsme se už setkali s touto nadějí na nový svět, očekáváním návratu ráje. I když u Vergilia – jak jsme viděli - existuje širší podklad, ovlivnil nicméně způsob chápání života v Augustově éře: „Teď se všechno musí změnit ...“.

Rád bych ještě zvlášť zdůraznil dva významné aspekty, jak chápal sebe sama Augustus a jaké chápání bylo vlastní jeho současníkům. „Spasitel“ přinesl světu především mír. On sám nechal představit toto své poslání nositele pokoje monumentální formou a na všechny věky v *Ara Pacis Augustae* (oltář Augustova míru), jehož uchované pozůstatky činí dodnes imponujícím způsobem zřejmým, jak všeobecný mír, který na jistý čas zajistil, dopřál lidem hluboký nádech úlevy a naděje. V tomto ohledu Marius Reiser, v odvolání na Antonie Wlosoka, píše: 23. září (císařovy narozeniny) „stín tohoto poledníku postupoval 'od rána do večera' asi 150 metrů přímo v linii rovnodennosti, přesně až do středu *Ara Pacis*; existuje tedy přímá linie od narození tohoto člověka k *pax* (míru), a tímto způsobem je viditelně prokázáno, že je *natus ad pacem* (zrozen k míru). Stín pochází od koule, a koule ... je současně sféra nebes stejně jako glóbus země, symbol vlády nad světem, který byl nyní uveden v mír“ (*Wie wahr ist Weihnachtsgeschichte?*, str. 459).

Tady proniká druhý aspekt Augustova sebevědomí: univerzalita, kterou sám Augustus, jako jistý druh zprávy o svém životě a svém díle, takzvané *Monumentum Ancyranum*, doložil konkrétními daty a silně zdůraznil.

Tím jsme se znovu dostali ke skutečnosti sčítání všech obyvatel říše, jež pojí Ježíše z Nazareta s císařem Augustem. O tomto výběru daní (soutpisu) existuje rozsáhlá diskuze mezi učenými, do jejichž detailů zde nemusíme vstupovat.

První problém je zatím dosti snadné objasnit: soutpis se konal za časů krále Heroda Velikého, který ovšem zemřel už v roce 4 před Kristem. Začátek našeho počítání času – určení Ježíšova narození – sahá k mnichu Dionýsiovi Malému (+ kolem roku 550), který se ve svých počtech zřejmě zmýlil o několik let. Historické datum Ježíšova narození je tedy třeba stanovit o pár let dřív.

Velké spory vyvolala dvě další data. Podle Josefa Flavia, jemuž především vděčíme za naše poznatky o židovských dějinách Ježíšových časů, se soutpis konal v roce 6 po Kristu za vlády Quirinia a – protože koneckonců šlo o peníze – vedl ke vzpouře Judy Galilejského (srv. *Skt* 5,37). Navíc Quirinius působil v této syrsko-židovské oblasti pouze v té době a ne předtím. Tyto skutečnosti jsou však samy o sobě opět nejisté; v každém případě existují indicie, podle kterých Quirinius, z pověření císaře, působil v Sýrii už kolem roku 9 před Kristem. Tak jsou jistě přesvědčivé náznaky jistých badatelů, například Aloise Stögera, podle nichž se „soutpis“ za tehdejších okolností konal obtížně a protáhl se na několik let. Ostatně, probíhal ve dvou etapách: především zápisem veškerého vlastnictví půdy a nemovitostí a pak – jak druhý moment – vyměřením daní, které bylo třeba skutečně platit. První etapa tedy probíhala v době Ježíšova narození; druhá, která byla pro lid mnohem více pobuřující, vyvolala povstání (srv. Stöger, *Das Evangelium nach Lukas*, str. 372s).

Konečně se rovněž namítalo, že k takovému zjišťování nebylo přece třeba, aby šel „každý do svého města“ (*Lk* 2,3). Z různých pramenů však víme, že dotyční se museli přihlásit tam, kde vlastnili pozemky. V souladu s tím můžeme předpokládat, že Josef z domu Davidova, nějaký pozemek v Betlémě vlastnil, proto kvůli vyměření daní se tam musel odebrat.

Neustále se dá diskutovat o tolika podrobnostech. Je však obtížné upřít pohled na každodennost nám tak vzdáleného a tak složitého ústrojí, jakým byla římská říše. Nicméně podstatné obsahy skutečností, o kterých nám Lukáš podává zprávu, zůstávají i přes to všechno historicky věrohodné: rozhodl se totiž, – jak říká v předmluvě k svému evangeliu – , „všechno důkladně prozkoumat“ (1,3). To pochopitelně pomocí prostředků, které měl k dispozici. Nicméně vždy byl blíže pramenům a událostem než si my, nehledě na veškerou historickou erudici, můžeme nárokovat.

Vraťme se k významnému kontextu historického momentu, v němž došlo k Ježíšovu narození. S odkazem na císaře Augusta a „celou říši“, Lukáš vědomě vytvořil historický a současně teologický rámec pro události, které se budou vyprávět.

Ježíš se narodil v době, kterou lze přesně stanovit. Na počátku Ježíšova veřejného působení Lukáš znovu poskytuje detailní a bedlivé datování tohoto historického okamžiku: je to v patnáctém roce vlády císaře Tiberia; nadto je zmíněn římský místodržitel toho roku

a tetrarchové Galileje, Itureje a Trachonitidy, stejně jako Abileny, a pak velekněží (srv. *Lk 3,1s*).

Ježíš se nenarodil a neobjevil na veřejnosti v neurčitém mýtickém „jednou“. Patří do přesně datované doby a do přesně vyznačeného geografického prostředí: univerzální a konkrétní se navzájem dotýkají. V Něm vstoupil do světa *Logos*, tvůrčí Důvod všech věcí. Věčný *Logos* se stal člověkem, a součástí toho je kontext místa a času. Víra je vázána na tuto konkrétní skutečnost, i když potom, v síle zmrtvýchvstání, je časový a geografický prostor překonán a Pánovo „předcházení do Galileje“ (srv. *Mt 28,7*) uvádí do otevřené šíře celého lidstva (srv. *Mt 28,16ss*).

Významný je ještě další prvek. Augustův dekret o daňovém soupisu všech obyvatel ekumene vede Josefa spolu s Marií do Betléma, města Davidova, a slouží tak k naplnění příslibu proroka Micheáše, podle něhož se má Pastýř Izraele narodit v tomto městě (srv. *5,1-3*). Císař, aniž by to tušil, přispívá k naplnění příslibu: dějiny římské říše a dějiny spásy, které Bůh začal s Izraelem, se vzájemně prolínají. Bůh, který je Bohem Izraele a všech národů, se projevuje jako pravý vůdce celých dějin.

Uznávání představitelů moderní exegeze jsou toho názoru, že zpráva obou evangelistů, Matouše i Lukáše, podle níž se Ježíš narodil v Betlémě, je tvrzením teologickým nikoli historickým. Ježíš se měl ve skutečnosti narodit v Nazaretě. Vyprávěními o Ježíšově narození v Betlémě se dějiny teologicky přepracovaly v souladu s přísliby, aby se tak – na základě místa narození – mohlo ukázat na Ježíše jako na očekávaného Pastýře Izraele (srv. *Mt 5,1-3; Mt 2,6*).

Osobně nevidím jak by se daly připojit věrohodné prameny, o které by se taková teorie mohla opřít. O Ježíšově narození totiž nemáme jiné prameny, než vyprávění o dětství u Matouše a u Lukáše. Obě jsou evidentně závislá na představitelích velmi odlišných tradic. Byla ovlivněna rozdílnými teologickými pohledy, stejně jako jejich historické zprávy se zčásti liší.

Matoušovi zjevně nebylo známo, že jak Josef tak Maria bydleli zpočátku v Nazaretě. Proto, když se vraceli z Egypta, chtěl Josef nejprve jít do Betléma, a pouze zpráva o tom, že v Judsku vládne Herodův syn, jej vede k tomu, že se uchýlí do Galileje. Lukášovi však bylo už od počátku jasné, že Svatá Rodina se po událostech narození, vrátila do Nazareta. Dvě odlišné linie tradice se shodují ve zprávě, že místem Ježíšova narození byl Betlém. Jestliže se držíme pramenů, je jasné, že Ježíš se narodil v Betlémě a vyrůstal v Nazaretě.

2. Ježíšovo narození

„Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo“ (*Lk 2,6s*).

Začněme náš komentář posledními slovy tohoto úryvku: v zájezdním útulku nebylo pro ně místo. Meditace těchto slov ve víře našla v tomto konstatování vnitřní podobnost se slovem *Prologu svatého Jana*, bohatým na hluboký obsah: „Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali“ (*Jan 1,11*). Pro Spasitele světa, pro Toho, podle něhož bylo všechno stvořeno (srv. *Kol 1,16*), není místo. „Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka

nemá, kam by hlavu složil“ (Mt 8,20). Ten, který byl ukřižován za branou města (srv. *Žid* 13,12) se za branou města také narodil.

To nás musí vést k zamyšlení, odkázat nás na převrácení hodnot, jaké existuje v postavě Ježíše Krista, v jeho poselství. Už od narození nepatří k prostředí, které je podle světa významné a mocné. Ale právě tento člověk bezvýznamný a bez moci se ukazuje jako skutečně Mocný, jako Ten, na němž nakonec závisí všechno. Vyjít z prostředí toho, co si myslí všichni a co všichni chtějí, z dominantních kritérií, tedy patří ke stávání se křesťany, aby se vstoupilo do světla pravdy o našem bytí a díky tomuto světlu se dosáhlo správné cesty.

Maria položila své novorozené děťátko do jeslí (srv. *Lk* 2,7). Z toho se právem odvodilo, že se Ježíš narodil ve stáji, v prostředí málo útulném – jsme v pokušení říci: nedůstojném – které v každém případě poskytlo posvátné události nezbytnou důvěrnost. V kraji kolem Betléma se jeskyně odjakživa používají jako stáj (srv. Stuhlmacher, *Die Geburt des Immanuel*, str. 51).

Už u mučedníka Justina (+ kolem roku 165) a u Origena (+ kolem r. 254) nacházíme tradici podle které byla místem Ježíšova narození jeskyně, kterou ukazovali křesťané v Palestině. Skutečnost, že Řím po vyhnání židů ze Svaté země ve II. století, přeměnil jeskyni na místo Tammuz-Adonisova kultu, se zjevným úmyslem potlačit kultovní vzpomínku křesťanů, potvrzuje starobylost tohoto kultovního místa a ukazuje rovněž na jeho důležitost v římském hodnocení. Místní tradice jsou často věrohodnějším pramenem než psané záznamy. Betlémské tradici, s níž je spjata i bazilika narození, lze tedy přiznat značnou míru věrohodnosti.

Maria zavinula dítě do plének. Bez jakéhokoli sentimentalizmu si dokážeme představit s jakou láskou šla Maria vstříc této své hodině, jak připravila narození svého Syna. Ikonová tradice, na základě teologie Otců, vykládala teologicky jesle i plénky. Dítě, nuzně zavinuté do plének se jeví jako předčasný odkaz na hodinu jeho smrti. Už od počátku je Obětovaný, jak uvidíme ještě podrobněji v zamyšlení nad slovem o prvorozeném. Jesle se tak ztvárňovaly jako jistý druh oltáře.

Augustin vyložil význam jeslí úvahou, která se v první chvíli zdá nepatřičná, ale zkoumá-li se pozorněji, obsahuje naopak hlubokou pravdu. Jesle jsou místem, kde zvířata nacházejí svou potravu. Nyní však leží v jesličkách Ten, jenž sám sebe značil za pravý chléb, který sestoupil z nebe – za pravý pokrm, který člověk potřebuje k tomu, aby byl lidskou osobou. Je to pokrm, který člověku dává pravý život, ten věčný. Jesle se takto stávají odkazem na Boží stůl, k němuž je člověk pozván, aby přijal Boží chléb. V chudobě Ježíšova narození se zdůrazňuje významná realita, v níž se tajemným způsobem uskutečňuje vykoupení lidí.

Jesle odkazují – jak bylo řečeno – na zvířata, pro něž jsou místem krmení. V evangeliu se tu o zvířatech nemluví. Avšak meditace vedená vírou při četbě Starého a Nového zákona, vzájemně propojených, tuto mezeru velmi brzy zaplnila odkazem na *Izaiáše* 1,3: „Vůl zná svého hospodáře a osel jesle svého pána, Izrael mne však nezná, můj lid je nechápavý“.

Peter Stuhlmacher poznamenává, že pravděpodobně měla jistý vliv i řecká verze *Habakuka* 3,2: „Uprostřed dvou živých bytostí ... budeš poznán; až přijde čas se ukážeš“ (srv. *Die Gestalt des Immanuel*, str. 52). Dvěma živými bytostmi se zřejmě rozumí dva cherubové, kteří podle *Exodu* 25,18-20, na víku archy úmluvy označují a současně

zahalují tajemnou Boží přítomnost. Jesle by se tímto způsobem stávaly archou úmluvy, v níž Bůh, tajemně uchovávaný, je uprostřed lidí, a před níž pro „vola a osla“, pro lidstvo složené z židů a pohanů, nadešla hodina poznání Boha.

V jedinečné spojitosti mezi *Izaiášem* 1,3; *Habakukem* 3,2; *Exodem* 25,18-20 a jeslemi se jeví tedy obě zvířata jako zástupců lidstva, které samo dosud nemá poznání, jež, před Dítětem, před prostým zjevením se Boha ve stáji, dochází k poznání a v chudobě takového narození dostává epifanii, kterou nyní učí vidět všechny. Tento motiv už velmi brzy přijala křesťanská ikonografie. Žádné zobrazení jeslí se nezříká vola a osla.

Po tomto malém rozptýlení se vrátíme k textu evangelia. Tam se čte: Maria „porodila svého prvorozeného syna“ (*Lk* 2,7). Co to znamená?

Prvorozený není nutně prvním z následné série. Slovo „prvorozený“ neodkazuje na počítání, které pokračuje, ale označuje teologickou vlastnost vyjádřenou v nejstarších sbírkách zákonů Izraele. V předpisech pro velikonoce se nachází věta: „Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Posvět' mi všechno prvorozené co u Izraelitů otvírá mateřské lůno: každý prvorozený u lidí či u dobytka, patří mně!“ (*Ex* 13,1s). „Vyplatíš každého prvorozeného ze svých synů“ (*Ex* 13,13). Tak slovo o prvorozeném je už také předčasným odkazem na následující vyprávění o představení Ježíše v chrámě. V každém případě se tímto slovem naznačuje zvláštní příslušnost Ježíše k Bohu.

Úvahu o Ježíši, jakožto prvorozeného rozvinula dále ve dvou etapách Pavlova teologie. V *listu Římanům* Pavel nazývá Ježíše „prvorozeným z mnoha bratří“ (8,29): jako Zmrtvýchvstalý je nyní novým způsobem „prvorozený“ a současně počátkem mnoha bratří. V novém narození ze zmrtvýchvstání, Ježíš už není pouze prvním co do důstojnosti, nýbrž je Tím, který zahajuje nové lidstvo. Poté, co zbořil železnou bránu smrti, je nyní mnoho těch, kdo jí mohou projít s Ním: ti všichni, kteří s Ním ve křtu byli pohřbeni a vzkříšeni.

V *listu Kolosanům* je tato myšlenka ještě rozšířena: Kristus je nazván „prvorozený všeho tvorstva“ (1,15) a „prvorozený z těch, kdo vstanou z mrtvých“ (1,18). „Všechno bylo stvořeno skrze něho“ (1,16). „On je počátek“ (1,18). Pojem prvorozenství nabývá kosmické dimenze. Kristus, vtělený Syn, je, abychom tak řekli, první ideou Boha a předchází všechno stvoření, které je zaměřeno k Němu a od Něj vychází. Tím je také počátkem a cílem nového stvoření, které začalo zmrtvýchvstáním.

U Lukáše se o tom všem nemluví, ale pro pozdější čtenáře jeho evangelia – pro nás – tento kosmický jas spočívá už na chudičkých jeslích betlémské jeskyně: tady mezi nás vstoupil pravý prvorozený vesmíru.

„V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila“ (*Lk* 2,8). Prvními svědky velké události jsou pastýři, kteří bdí. Mnoho se přemítalo nad tím, jaký význam může mít skutečnost, že se právě pastýřům jako prvním dostalo tohoto poselství. Zdá se mi, že v této otázce není třeba přílišného důvtipu. Ježíš se narodil za městem, v prostředí, které všude dokola obklopovaly pastviny, na něž pastýři vodily své stáda. Bylo tedy normální, že oni, jakožto události nejbližší, byli jako první pozváni k jeslím.

Přirozeně se hned dá rozvinout úvaha: možná nejen navenek, ale také vnitřně žili blíž události na rozdíl od obyvatel města, kteří klidně spali. Ani vnitřně nebyli daleko od Boha, který se stal dítětem. Shoduje se s tím skutečnost, že patřili k chudým, prostým duším,

kteří Ježíš blahoslavil, neboť právě jim je vyhrazen přístup k Božímu tajemství (srv. *Lk 10,21s*). Oni představují *chudé Izraele*, chudé obecně: privilegované adresáty Boží lásky.

Další důraz pak přišel především z mnišské tradice: mniši byli lidmi, kteří bděli. Chtěli být v tomto světě bdělí, už prostřednictvím noční modlitby, ale pak především bdít vnitřně, být otevřeni Božímu volání skrze znamení jeho přítomnosti.

Nakonec se ještě může uvést vyprávění o vyvolení Davida za krále. Saul, jakožto král, byl Bohem zavržen. Samuel je poslán do Betléma k Jesseovi, aby pomazal za krále jednoho z jeho synů, kterého mu Hospodin označí. Žádný ze synů, kteří před něj předstoupili však nebyl tím vyvoleným. Schází jen nejmladší, ale ten pase stáda, vysvětluje Jesse prorokovi. Samuel jej nechává zavolat z pastvy a na Boží znamení pomazává mladého Davida „uprostřed jeho bratří“ (srv. *1 Sam 16,1-13*). David přichází od ovcí, které pase, a je ustanoven pastýřem Izraele (srv. *2 Sam 5,2*). Prorok Micheáš hledí do daleké budoucnosti a oznamuje, že z Betléma vyjde Ten, jenž bude pást izraelský lid (srv. *Mi 5,1-3; Mt 2,6*). Ježíš se rodí mezi pastýři. On je velkým Pastýřem lidí (srv. *1 Pt 2,25; Žid 13,20*).

Vraťme se k textu vánočního vyprávění. Anděl Páně se zjevuje pastýřům a sláva Páně je zahaluje světlem. „Padla na ně veliká bázeň“ (*Lk 2,9*). Anděl však rozptyluje jejich strach a zvěstuje jim „velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se v vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán“ (*Lk 2,10*). Je jim řečeno, že jako znamení naleznou děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.

„A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má (Bůh) zalíbení“ (*Lk 2,12-14*). Evangelista říká, že andělé „mluví“. Křesťanům však bylo od počátku jasné, že mluvou andělů je zpěv, v němž veškerý jas velké radosti, kterou zvěstují se stává vnímatelně přítomnou. A tak od onoho okamžiku zpěv chvály andělů už nikdy neustal. Pokračuje napříč staletími ve stále nových formách a vždy novým způsobem se rozeznává při slavení Ježíšova narození. Je zcela pochopitelné, že prostý věřící lid pak slyšel zpívat i pastýře, a až dodnes, o svaté noci, se připojuje k jejich melodiím a zpěvem vyjadřuje velikou radost, která je od té chvíle až do konce časů dána všem.

Ale co – podle vyprávění svatého Lukáše – zpívali andělé? Spojují slávu Boží „na výsostech“ s pokojem lidí „na zemi“. Církev převzala tato slova a vytvořila z nich celý hymnus. V podrobnostech však je překlad andělových slov sporný.

Latinský text, nám dobře známý, byl až donedávna tlumočen takto: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“. Tento překlad však moderní exegeti zavrhli – nikoli bez oprávněných důvodů – jako jednoznačně moralizující. „Sláva Boží“ není něčím, co mohou vytvořit lidé („*Bud'* Bohu sláva“). „Sláva“ Boží neexistuje, Bůh *je* slavný, a to je skutečně důvodem radosti: existuje pravda, existuje dobro, existuje krása. Tyto skutečnosti jsou – v Bohu – nezničitelným způsobem.

Významnější (závažnější) je rozdíl v překladu druhé části andělových slov. To, co se až donedávna tlumočilo jako „lidem dobré vůle“ je nyní vyjádřeno v překladu Německé biskupské konference jako „*Menschen seiner Gnade*“ (lidem jeho milosti). V překladu Italské biskupské konference se mluví o „lidech, které miluje“. Ptáme se však: kdo jsou ti lidé, které Bůh miluje? Existuje i někteří, které nemiluje? Nemiluje snad všechny jako své tvory? Co tedy říká dodatek: „které Bůh miluje“? Podobnou otázku lze vznést také k německému překladu. Kdo jsou ti „lidé jeho milosti“? Existují lidé, kteří nejsou v jeho milosti? A pokud ano, z jakého důvodu? Literární překlad z originálního řeckého textu zní: pokoj „lidem (jeho) zalíbení“. Také zde zůstává přirozeně otázka? Kdo jsou ti lidé v nichž má Bůh zalíbení? A proč?

A přece, pro pochopení tohoto problému nacházíme pomoc v Novém zákoně. Ve vyprávění o Ježíšově křtu, Lukáš říká, že když se Ježíš modlil, otevřelo se nebe a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn: v tobě mám zalíbení“ (*Lk* 3,22).

Mužem zalíbení je Ježíš. Je jím proto, že žije zcela obrácen k Otci, žije s pohledem upřeným k Němu a v jednotě vůle s Ním. Osoby zalíbení jsou tedy ti, kdo mají postoj Syna – osoby podle Krista.

Za rozdílnými překlady stojí konečně otázka vztahu mezi Boží milostí a lidskou svobodou. Jsou zde možné dvě extrémní pozice: především idea absolutní výlučnosti Božího jednání, takže všechno závisí na jeho předurčení. Druhým extrémem je naopak pozice moralizující, podle níž o všem nakonec rozhoduje dobrá vůle člověka. V tomto smyslu se dal chápat předchozí překlad, který mluvil o lidech „dobré vůle“. Nový překlad může být špatně vykládán v opačném významu, jako by vše záviselo jedině na Božím předurčení.

Celé svědectví Písma svatého nenechává nejmenší pochybnost o tom, že žádná z obou extrémních pozic není správná. Milost a svoboda se vzájemně prolínají, a jejich působení jedné v druhé nemůžeme vyjádřit jasnými formulami. Zůstává pravdou, že bychom nedokázali milovat, pokud bychom nebyli napřed Bohem milováni. Boží milost nás stále předchází, obklopuje a podpírá. Pravdou však zůstává i to, že člověk je povolán, aby měl podíl na této lásce, není pouhým nástrojem Boží všemohoucnosti, zbaveným veškeré vlastní vůle; může milovat ve spojení s láskou Boží anebo může tuto lásku i odmítnout. Zdá se mi, že literární překlad – „zalíbení“ (či „jeho zalíbení“) – nejlépe odpovídá tomuto tajemství, aniž by jej rozuzlovalo jednostranným způsobem.

Pokud jde o slávu na výsostech, zde je nepochybně určující slovo „*je*“: Bůh *je* slavný, *je* nezničitelnou Pravdou, věčnou Krásou. To je základní a útěšná jistota naší víry. Existuje nicméně – podle prvních tří přikázání Desatera -, podřizujícím způsobem, úkol pro nás i zde: vynasnažit se, aby sláva Boží nebyla poskvrněna a ve světě komolena; aby se vzdávala náležitá chvála jeho vznešenosti a jeho svaté vůli.

Nyní však se musíme zamyslet ještě nad dalším aspektem andělova poselství. Navracejí se v něm základní kategorie, jimiž se vyznačuje chápání sebe sama a vidění světa vlastní

císaři Augustovi: *sótér* (spasitel), pokoj, ekumene – zde jistě rozšířené až za hranici středozemního světa a vztahující se na nebe i na zemi; a konečně také slovo o dobré zvěsti (*euangélion*). Tyto souběžnosti jistě nejsou náhodné. Lukáš nám chce říct: to, co si císař Augustus nárokoval pro sebe, se uskutečnilo mnohem vznešenějším způsobem v Dítěti, které se narodilo bezbranné a bezmocné v betlémské jeskyni, a jehož hosty byli chudí pastýři.

Reiser právem zdůrazňuje, že středem obou poselství je mír, a že *pax Christi* není nutně v rozporu s *pax Augusti*. Mír Kristův však přesahuje mír Augustův, jako nebesa převyšují zemi. Srovnání mezi oběma druhy míru se tedy nedá nazírat jednoznačně polemickým způsobem. Augustus skutečně přinesl „na dvě stě padesát let mír, právní jistotu a blahobyť, o jakém dnes mnohé země někdejší římské říše mohou pouze snít“ (*tamtéž*, str. 458). Politice je absolutně ponechán vlastní prostor a vlastní odpovědnost. Ovšem tam, kde se císař zbožšťuje a připisuje si božské vlastnosti, tam politika překračuje vlastní hranice a slibuje to, co nemůže splnit. Ve skutečnosti ani ve zlatém období římské říše nebyly právní jistota, mír a blahobyť nikdy mimo nebezpečí, ani plně uskutečněny. Stačí jediný pohled na Svatou zem, abychom poznali omezení *pax romana*.

Království ohlašované Kristem, Boží království, je jiné povahy. Týká se nejen středozemního zálivu a určité epochy. Týká se člověka v hlubině jeho bytí; otevírá jej vůči pravému Bohu. Ježíšův mír je mír, který svět nemůže dát (srv. *Jan 14,27*). Jde tu koneckonců o otázku co znamená vykoupení, osvobození a spása. Jedno je jasné: Augustus patří do minulosti, Ježíš Kristus však je přítomností a budoucností: „stejný včera, dnes a navěky“ (*Žid 13,8*).

„Když andělé od nich odešli ... pastýři si řekli mezi sebou: „Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil!“ Pospíchali (tam) a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích“ (*Lk 2,15s*). Pastýři pospíchali. Podobně evangelista vyprávěl, že Maria po andělově zmluce o těhotenství své příbuzné Alžběty, „spěchala“ do judského města, kde bydleli Zachariáš a Alžběta (srv. *Lk 2,31*).

Pastýři si jistě pospíšili také z lidské zvědavosti, aby spatřili velikou událost, která jim byla oznámena. Ale jistě byli také plní nadšení z důvodu radosti nad tím, že teď se opravdu narodil Spasitel, Mesiáš, na nějž všechno čekalo a kterého oni mohou uvidět jako první. Kterí křesťané dnes spěchají, když jde o věci Boží? Zaslouhuje-li něco spěch – to nám snad chce rovněž říci mlčky evangelista – jsou to právě věci Boží.

Anděl ukázal pastýřům jako znamení, že najdou děťátko zavinité do plének a položené do jeslí. To je poznávací znamení: popis toho, co bylo možné vidět na vlastní oči. Není to

„znamení“ ve smyslu, že se Boží sláva stala natolik zřejmou, že by se dalo s jistotou říci: toto je pravý Pán světa. Nic takového. V tomto smyslu je znamení současně také neznamením: Boží chudoba je jeho pravým znamením. Ale pro pastýře, kteří na svých pastvinách viděli slávu Boží, je toto znamení dostačující. Vidí zevnitř. Vidí toto: to, co anděl řekl, je pravda. Pastýři se proto vracejí s radostí. Oslavují a chválí Boha za to, co slyšeli a viděli (srv. *Lk 2,20*).

RELIKVIE BETLÉMSKÝCH JESLÍ v bazilice Santa Maria Maggiore v Římě (Panny Marie u jesliček),
Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent,
29. června 2016.

3. Představení Ježíše v chrámě

Lukáš uzavírá vyprávění o Ježíšově narození příběhem o tom, co se podle zákona Izraele, dělo s Ježíšem osmý a čtyřicátý den.

Osmý den je den obřizky. Ježíš je tak formálně přijat do komunity příslibů, která vychází od Abraháma; nyní patří i právně k izraelskému lidu. Pavel se o tom zmiňuje, když píše v listu Galatánům: „Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří Zákonu podléhali. Tak jsme byli přijati za syny“ (4,4s). Současně s obřizkou Lukáš výslovně zmiňuje udělení předpověděného jména, Ježíš – „Bůh zachraňuje“ (srv. 2,31) – takže počínaje obřizkou se pohled upírá k naplnění očekávání, která náležejí k podstatě smlouvy.

Součástí čtyřicátého dne jsou tři události: Mariino „očišťování“, „výkupné“ prvorozeného syna Ježíše obětí předepsanou Zákonem a „představení“ Ježíše v chrámě.

Ve vyprávění o dětství v jeho celku, a stejně tak i v tomto úryvku, je snadno rozpoznatelný žido-křesťanský základ, pocházející z tradice Ježíšovy rodiny. Současně však je zřejmé, že byl zpracován autorem, který píše a myslí po způsobu řecké kultury a kterého lze logicky identifikovat jako samotného evangelistu Lukáše. V této redakci se na jedné straně stává zřejmým, že její autor neměl přesné poznání starozákonního zákonodárství, a na druhé, že se nezajímal o jeho podrobnosti, ale spíše směřoval k teologickému jádru události, kterou chtěl objasnit svým čtenářům.

V knize *Levitiku* je stanoveno, že žena po porodu syna je nečistá (tedy vyloučena z liturgických plnění) po sedm dní; osmý den musí být chlapec obřezán a žena zůstane ještě třiatřicet dní doma, aby se očistila od své krve (srv. *Lv* 12,1-4). Poté musí přinést oběť očištění, beránka jako žertvu a holoubě nebo hrdličku za hřích. Chudí lidé musejí dát alespoň dvě hrdličky nebo dvě holoubata.

Maria přináší oběť chudých (srv. *Lk* 2,24). Lukáš, jehož evangelium je celé prochnuto teologií chudých a chudobou, nám tu znovu dává jasně pochopit, že Ježíšova rodina patřila k *chudým Izraele*; dává nám pochopit, že právě mezi nimi mohlo zrát naplnění příslibu. Také zde znovu chápeme, co chce říci: „narozený pod Zákonem“; jaký význam má skutečnost, že Ježíš říká Janu Křtiteli, že se musí naplnit všechna spravedlnost (srv. *Mt* 3,15). Maria kvůli porodu Ježíše nepotřebuje očišťování: toto narození přináší očištění světa. Ale je poslušná Zákona a právě tak slouží naplnění příslibů.

Druhá událost o kterou se jedná, je vykoupení prvorozeného, který bezpodmínečně patří Bohu. Výkupná cena byla pět šekelů a mohla být zaplácena v celé zemi kterémukoli knězi.

Lukáš především cituje „výhradní právo“ týkající se prvorozeného: „Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!“ (2,23; srv. *Ex* 13,2; 13,12s.15). Zvláštnost jeho vyprávění spočívá však v tom, že pak nemluví o Ježíšově výkupném, nýbrž o třetí skutečnosti, o odevzdání („představení“) Ježíše. Evidentně chce říci: toto dítě nepotřebuje být vykoupeno a nevrátí se do vlastnictví rodičů, ale zcela naopak, bylo odevzdáno v chrámě osobně Bohu, zcela dáno do jeho vlastnictví. Slovo *paristánai*, zde přeložené jako „představit“ znamená také „obětovat“, v odkazu na chrámové oběti. Tím vyniká prvek oběti a kněžství.

O úkonu výkupného, předepsaného Zákonem, Lukáš neříká nic. Namísto toho ozřejmuje opak: odevzdání Dítěte Bohu, jemuž má zcela patřit. Kvůli žádnému z uvedených předpisů Zákona nebylo třeba se představovat v chrámu. Pro Lukáše je však podstatné právě toto první uvedení Ježíše do chrámu, jako místa události. Tady, na místě setkání Boha se svým lidem, namísto úkonu zpětného přijetí prvorozeného, dochází k veřejnému obětování Ježíše Bohu, jeho Otcí.

Na tento kultovní úkon, v nejhlubším slova smyslu, navazuje u Lukáše prorocká scéna. Starý prorok Simeon a prorokyně Anna – pohnuti Duchem svatým – se objevují v chrámě a jako představitelé věřícího Izraele zdraví „Krista Pána“ (*Lk* 2,26).

Simeon je popsán třemi vlastnostmi: je spravedlivý, zbožný a očekává potěšení Izraele. V úvaze nad postavou svatého Josefa jsme viděli, co znamená muž spravedlivý: muž, který žije v Božím Slovu a z něj, žije v Boží vůli, jak je vyjádřena v *Tóře*. Simeon je „zbožný“ – žije v postoji vnitřní otevřenosti vůči Bohu. Je niterně blízko chrámu, žije v setkání s Bohem a očekává „potěšení Izraele“. Žije zaměřen k vykupitelské skutečnosti, k Tomu, který má přijít.

Ve slově „potěšení“ (*paráklésis*) zaznívá janovské slovo o Duchu svatém – On je Paraklétos, Bůh utěšitel. Simeon je tím, kdo doufá a očekává, a právě tak na něm už nyní spočívá „Duch svatý“. Mohli bychom říci, že je duchovním člověkem a proto vnímavým k Božím voláním, k jeho přítomnosti. Tak nyní promlouvá i jako prorok. Nejprve vezme dítě Ježíše do náručí a velebí Boha slovy: „Nyní, Pane, můžeš propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji“ (*Lk 2,29*).

Text tak, jak jej tlumočí Lukáš, je už liturgicky upraven. V Církvích Východu i Západu je už od dávných dob součástí noční liturgické modlitby. Spolu s *Benedictus* a *Magnificat*, které nám rovněž předává Lukáš ve vyprávění o dětství, patří k patrimoniu modliteb nejstarší žido-křesťanské Církve, na jejíž liturgický život, plný Ducha, se tu můžeme nakrátko podívat. Ve slovech, jimiž se obrací k Bohu, je dítě Ježíš označeno jako „tvá spása“. Zaznívá tu slovo *sótér* (spasitel), se kterým jsme se setkali v andělově poselství o svaté noci.

V tomto hymnu jsou učiněna dvě kristologická tvrzení. Ježíš je „světlem k osvětlení pohanů“ a je „slávou tvého izraelského lidu“ (*Lk 2,32*). Obě tvrzení jsou vzata z proroka Izaiáše, to o „světlem k osvětlení pohanů“ pochází z první a druhé písně trpícího Jahvova služebníka (srv. *Iz 42,6; 49,6*). Takto je Ježíš poznán jako Jahvův služebník, který se u proroka objevuje jako tajemná postava, odkazující do budoucna. K podstatě tohoto poslání patří univerzálnost, zjevení národům, kterým Boží služebník nese Boží světlo. Odkaz na slávu Izraele se nachází v útěšných slovech proroka a obrací se k ustrašenému Izraeli, jemuž se ohlašuje pomoc skrze spasitelnou Boží moc (srv. *Iz 46,13*).

Simeon, s dítětem v náručí, poté co velebil Boha, se obrací s prorockým slovem k Marii, které po radostných zmínkách, týkajících se dítěte, oznamuje jistý druh proroctví o kříži (srv. *Lk 2,34s*). Ježíš „je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli, a jako znamení, kterému se bude odporovat“. Velmi osobní předpověď je nakonec vyhrazena matce: „Tvou vlastní duši pronikne meč“. S teologií slávy je neoddělitelně spjata teologie kříže. K Jahvovu služebníku patří velké poslání nositele Božího světla světu. Toto poslání se však naplňuje právě v temnotě kříže.

V pozadí slov o pádu a povstání mnohých je odkaz na proroctví převzaté z *Izaiáše 8,14*, v němž je sám Bůh označen za skálu, na kterou se naráží a kámen, o který se klopýtá. Tak právě v prorocké řeči o utrpení se jeví hluboký vztah Ježíše se samotným Bohem. Bůh a jeho Slovo – Ježíš, Slovo živého Boha – jsou „znamení“ a vyzývají k rozhodnutí. Odpor člověka vůči Bohu prochází celými dějinami. Ježíš se zjevuje jako právě Boží znamení právě když na sebe bere a k sobě přitahuje odpor vůči Bohu až po odpor kříže.

Tady se nemluví o minulosti. Všichni víme, jak je dnes Kristus znamením odporu, který vposledku míří proti samému Bohu. Znovu a znovu je Bůh sám viděn jako omezení naší svobody, omezení, které je třeba odstranit, aby člověk mohl být plně sám sebou. Svou pravdou se Bůh staví proti mnohotvárné lži člověka, proti jeho sobectví, proti jeho pýše.

Bůh je láska. Avšak láska může být i nenáviděna tam, kde se vyžaduje vyjít ze sebe sama a jít za vlastní hranice. Láska není romantickým pocitem blaha. Vykoupení není *wellness*, koupel sebeuspokojení, nýbrž vymanění se z chápání uzavřenosti ve vlastním já. Cenou za toto vysvobození je utrpení kříže. Proroctví o světlem a slovo o kříži jsou ruku v ruce.

Nakonec, jak jsme viděli, se toto proroctví o utrpení stává velmi konkrétním – slovem, které se obrací přímo k Marii: „Tvou vlastní duší pronikne meč“ (Lk 2,35). Můžeme předpokládat, že tento výrok se uchovával v prvotní židokřesťanské komunitě jako slovo, pocházející z osobních Mariiných vzpomínek. Tam se také vědělo, na základě této vzpomínky, jaký konkrétní význam měla tato slova. Ale stejně tak to víme i my spolu s věřící a modlící se Církví. Odpor proti Synu zasahuje i Matku a vrývá se do jejího srdce. Kříž odporu, jenž se stal radikálním, se pro ni stává mečem, který ji proniká duší. Od Marie se můžeme naučit pravému soucitu, osvobozenému od jakéhokoli sentimentalizmu, v přijímání utrpení druhých jako utrpení vlastního.

U Otců Církve se necitelnost, nezáměr tváří v tvář utrpení druhého považovaly za typické pro pohanství. Proti tomu staví křesťanská víra Boha, který trpí s lidmi a tak nás přitahuje svým soucitem. Mater Dolorosa, Matka s mečem v srdci, je prototypem tohoto hlubokého citu křesťanské víry.

U Otců Církve se necitelnost, nezáměr tváří v tvář utrpení druhého považovaly za typické pro pohanství. Proti tomu staví křesťanská víra Boha, který trpí s lidmi a tak nás přitahuje svým soucitem. Mater Dolorosa, Matka s mečem v srdci, je prototypem tohoto hlubokého citu křesťanské víry.

Vedle proroka Simeona se objevuje prorokyně Anna, čtyřiaosmdesátiletá žena, která po sedmi letech manželství, žila desítky let sama jako vdova. „Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci“ (Lk 2,37). Je vznešeným obrazem osoby opravdu zbožné. V chrámu je prostě doma. Žije u Boha a pro Boha, tělem i duší. Takto je skutečně

ženou plnou Ducha, prorokyní. Protože žije v chrámu – v adoraci -, je přítomna v hodinu, kdy přichází Ježíš. „Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma“ (Lk 2,38). Její proroctví spočívá v její zvěsti – v předávání naděje, z níž žije.

Lukáš uzavírá své vyprávění o Ježíšově narození, jehož součástí bylo i naplnění všeho podle Zákona (srv. 2,39), sdělením o návratu Svaté Rodiny do Nazareta. „Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním“ (2,40).

Jeho Nejdůstojnější Eminence
GIOVANNI KARDINÁL COPPA, čestný občan Drysic

PEREGRINATIO AD FONTES SALUTIS

BETLÉM - BAZILIKA NAROZENÍ PÁNĚ – JESKYNĚ SV. JOSEFA - 2. BŘEZNA 2013

Poutníci při eucharistii v jeskyni sv. Josefa v Betlémě.

Tuto mši svatou slavíme v jeskyni svatého Josefa, v bazilice Narození našeho Pána Ježíše Krista: je to svaté místo, protože v těchto jeskyních, zbudovaných pod jeskyní Narození, žilo tolik svatých mnichů, jako svatý Jeroným, který zde přeložil celé Písmo svaté; a žily tu i svaté řeholnice jako svatá Paola a její dcera svatá Eustochie, římské šlechtičny, které následovaly svého učitele Jeronýma.

Kousek výš se však nachází nejmenší, ale nejuctívanější místo

světa: Jeskyně Ježíšova narození ve věkovité betlémské bazilice, kde jsou soustředěny všechny vzpomínky a místa vánočních svátků svatého narození našeho Pána, jež si každoročně podmaňují naše srdce. Slova, která jsme viděli vytesána pod oltářem Narození, vypovídají vše: *Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est*, „TADY se z Panny Marie narodil Ježíš Kristus“. Tato slova, vyrytá do velké stříbrné hvězdy, kterou po staletí políbily milióny věřících, se nacházejí pod oltářem Narození, který připomíná místo, kde došlo k Mariinu panenskému porodu. Naproti, o něco níž, je místo jesliček s oltářem Mágů – jediným, kde mohou katolíci slavit mši svatou – kde se tajemní mudrci od Východu klaněli Dítěti spočívajícím na klíně Bohorodičky a Panny panen. Vedle, kousek dál, se v tajuplném pološeru nachází maličký oltář jesliček, do nichž byl položen Boží Syn. Krásná umělecká díla Východu i Západu tu

zobrazují všechny události, popsané ve dvou evangeliích Ježíšova dětství, Matoušově a Lukášově.

Portál baziliky Narození v Betlémě: kdo chce vstoupit na místo Ježíšova narození musí se sklonit.

Na několika málo čtverečních metrech se připomínají události, které změnily svět: Ježíšovo narození bylo jako mezník, rozdělující dějiny na dobu před Kristem a po Kristu, *ante Christum natum* a *post Christum natum*. Moderní kultura by chtěla vymazat z paměti dnešních lidí tyto události, které si všichni, a také nevěřící, připomínají s takovou něhou. I přes tyto šokující a nepochopitelné pokusy, událost zůstává: TADY se narodil Ježíš Kristus; TADY začal svůj život a své poslání Zjevujícího Otce a Spasitele lidí; TADY se změnila dějiny lidstva. Tady se obrátily hodnoty, kterým lidé věří, i když se mýlí; a ukázala se kritéria Boží, jediná, která platí.

*"Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel - to je Kristus Pán" (Lk 2,10-11).
Poutníci na Poli pastýřů v Betlémě.*

V Betlémě Bůh ukazuje svou logiku. Boží Syn se stává člověkem, ale zříká se všech privilegií lidské velikosti. Bůh se zříká sám sebe, jak praví svatý Pavel, zříká se své božské podoby, aby přijal tu lidskou, až k smrti na kříži. Slovo Otce, stvořitelská Moudrost vesmíru, se stává křehkým, bezbranným dítětem, vystaveným vši nenávisti a nebezpečí, lidské pýše, jak ukazuje vraždění nevinátek, k němuž došlo tady v Betlémě, - a na to všechno

odpovídá láskou. Bůh se stává malíčným, abych se my stali velkými: velkými pochopitelně ne podle našich ale podle jeho měřítek. Vždyť v jeho očích má hodnotu to, co se takovým nezdá, hodnotu má chudoba, scházející respekt od jiných, to, co je skryté, cenu má pravá hodnota lidského života, nikoli klamná a pomíjivá zdání, která chtějí dominovat, ale před Bohem nejsou ničím.

Tato Boží logika se měří i volbami, které toto Dítě činí už od prvního okamžiku, kdy přišlo na svět. Přišlo pro chudé. Obyvatelé Betléma mu zavírají

dveře, dávají přednost svému pohodlí, svým návykům, své servilnosti králi Herodovi. Avšak těmi prvními, které chtěl mít Bůh u svého Synáčka jsou chudí, vydědění. Jsou to betlémští pastýři, všemi opovrhovaní, považovaní za spodinu společnosti, protože kočovali svými ovci, byli špinaví, potulní, neznalí společenských konvencí občanského života. A přece právě k nim je poslán anděl, aby jim zvěstoval narození Božího Syna, tam na „pole

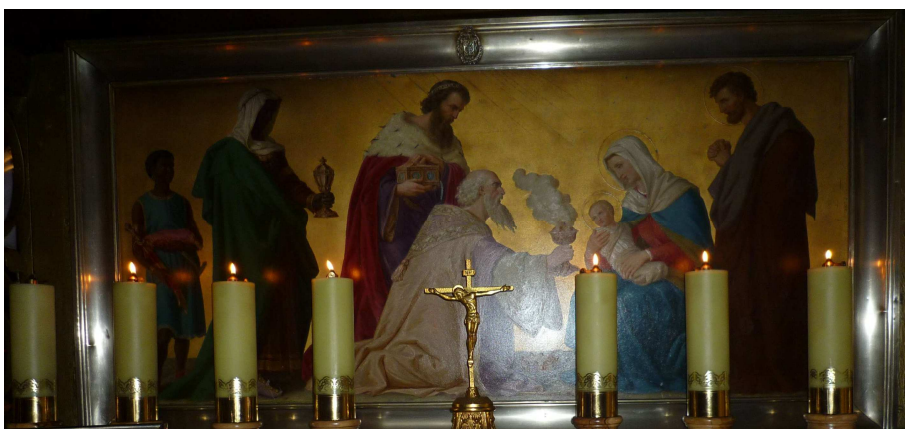

pastýřů“, které dnes navštívíme; jsou to oni, kdo jako první najdou Dítě Ježíše a z celého srdce mu obětují své maličké dárky. Fresky, které v onom nádherném kostelíku uvidíme, vyjadřují zvláště v postavě chlapce, který pastýře doprovází, nejprve úžas, potom štěstí z objevu, a nakonec radost, že našel Boha. Až poté co s nimi anděl promluvil, může vystoupit na nebe, aby s celým zástupem nebeských kůrů pěl slávu Bohu a pokoj lidem, v nichž má Bůh zalíbení.

Jistě, Ježíš přišel pro všechny, chudé i bohaté, neznalé i moudré: scéna návštěvy Mágů, která následuje hned potom, ukazuje, že prvními, kdo se klaněli Slovu, které se stalo člověkem, byli také mudrci, jimž papež Benedikt XVI. věnoval o letošní slavnosti

Zjevení Páně jedinečnou homílii a popsal je jako neklidné hledače pravdy, vystavené rovněž nepochopení a kritice rozumných, aby čelili neznámu a našli onu Osobnost, o které nevěděli nic, dokonce dítě, které však bylo odpovědí na jejich neklid. A papež Ratzinger v nich viděl obraz biskupa a muže Božího, jehož se dotkl neklid Boha pro dobro člověka, kterého přišel zachránit a je ochoten podstoupit jakoukoli námahu, aby mu zvěstoval Boží pravdu.

Vánoce v Betlémě - jeskyně sv. Josefa.

Kolik ponaučení v kouzlu a tichu Betléma si musíme osvojit! Také my, stejně jako pastýři a Mágové, musíme hledat v Ježíši Toho, který je rovný Otci, a stal se i Synem člověka, aby nám zjevil uvažování, myšlenky a logiku Boží. Dnes, kdy znovu prožíváme radost našich minulých i budoucích vánoc, prosme Ježíše, aby nás skutečně proměnil; ať nám dá podle Božího úradku a zákonů evangelia, ať nás naučí být maličkými, abychom v sobě

měli pravou velikost: tu, že „jsme se stali Božími dětmi, že jsme z Boha zrozeni“ jako nová stvoření, abychom „věřili v jeho jméno a tak mohli vidět jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy“ (Jan 1,12ss).

+ Giovanni card. Coppa

Pražské Jezulátko

VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ TOMÁŠE KARDINÁLA ŠPIDLÍKA, S.J., ČESTNÉHO OBČANA PUSTIMĚŘE

Jezulátko položené v jesličkách prý zaplakalo a chtělo se vrátit do nebe. Důvod? Stromeček a funkci rozdávat dárky prý mu převzal na Východě děda Mráz, v Americe Tاتا vánoce; a ti dva se nepohodli s Mikulášem. Kolik zmatků tak přinesli do milé atmosféry vánočních svátků. Kde je tomu začátek? U dobrého biskupa Mikuláše. Ode dávna je patron námořníků. V Amsterdamu v Holandsku velmi vykvetl jeho kult. Na jeho svátek býval ve městě veliký trh a dětem se odtud přinášel dárek "od sv. Mikuláše". Je známo, že to byli původně Holanďané, kdo založili New York a rozšířili mikulášské zvyky i v Americe. Ale jejich potomci už zapomněli na jejich původ a protože se to všecko dalo v blízkosti vánoc, z dobrého světce Mikuláše se stal nepochopitelný Tاتا vánoce. Americké zvyky se snadno rozletí světem. Ale komunistům na Východě vadil titul vánoc a tak najednou jakýsi děda Mráz, který v přírodě všecko živé hubí, najednou začal rozdávat dárky. Milá postavička betlémského Ježíška tu ztratila místo. On mohl rozdávat dárky pod stromeček, protože je sám dostával od dobrých pastýřů, kterým andělé zvěstovali mír všem lidem dobré vůle. Ale to se jeví lidem dnes zastaralým poselstvím. Zato mají plná ústa míru politici uprostřed teroristických atentátů a nekončících válek. Mají úspěch? Lidé dnes neuvěří snadno těm, kdo hlásají ideály. I sama veřejná společnost, její vládcí a zákony nenabývají snadno důvěru u lidí. Mluví se o krizi všech institucí. Ale přesto všechno, je-li člověk normální, má rád sám sebe a chtěl by uskutečnit všechny možnosti, které má v sobě. Potřebuje k tomu Boha? Mnoho lidí v něj nevěří. Ale jeden z originálních ruských myslitelů prohodil, že i ti, co v Boha věří, nejsou na tom lépe. Říci jenom "Věřím v Boha" je prý skrytý ateismus. Já, dodává myslitel, věřím a vyznávám, že se Bůh stal člověkem a tam jej najdu, ne nad hvězdami nebo v abstraktních ideálech. Musím jej najít v člověku a pak najdu také opravdového člověka v druhém i v sobě. To pak je podstata křesťanských vánoc: „Narodil se Kristus Pán, nám, nám, narodil se.“ Tento postoj odpovídá i moderní filozofii osoby a hodnot. Lidé vždycky hledali pravdu. Díváme-li se nazpět do naší evropské kultury, kolik vědců a filosofů už pravdu produkovalo. Ale jejich pravdy, zůstanou-li jenom v knihách, málo koho nadchnou. Pravda se stává hodnotnou až ve styku osoby s osobou. Podle toho, jaká ta osoba je, tak vysoká pravda se cení. Kdo se stýká s hudebníky, cení si hudby. Kdo se přátelí s fotbalisty, má rád fotbal. Hledá přátele s finančníky, kdo má rád peníze. Ale pak je tu velké nebezpečí, že je pravda něčím relativním, a že filozofie hodnot se stane ospravedlněním mafie a všech druhů spiknutí.

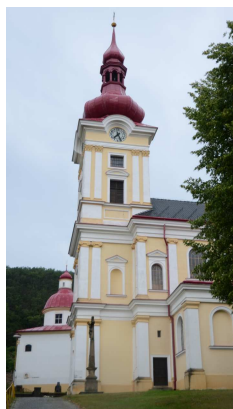
Abychom našli pravdu a hodnotu věčnou a jedinou, musíme najít v člověku věčného Boha, konkrétní vtělený ideál všeho dobrého a krásného. Cítí to všichni, i ti, kteří si říkají nevěřící. I oni si v duchu stavějí Betlémy. Dej Bůh, aby nebyly jenom papírové a z pozlátka. U českého Betlému se zpívá: „Člověčenství naše ráčil vzítí na se, z životě čistého, z rodu královského, radujme se, veselme se, nám, nám, narodil se“.

Křesťanský zvyk je tedy stavět o Vánocích jesličky. Pochází od sv. Františka z Assisi. Ale u nás v Čechách je i kult pražského Jezulátka. Pozvali mne na Maltu a byla k tomu zvláštní příležitost. Měl jsem posvětit sošku Jezulátka, kterou darovala Česká republika maltézským rytířům jakoby úředně, protože iniciativa vyšla od konzulátu našeho státu a velké slavnosti se pak účastnil prezident Malty a vláda, v divadle pak účinkovali dva čeští hudební umělci. Co jsem měl při té příležitosti povědět? Začal jsem konstatováním, že je pražské Jezulátko nejznámějším Čechem ve světě, nejenom v Evropě, ale hlavně v Jižní

Americ. Povzdechl jsem si jenom: „Škoda, že se narodilo ve Španělsku.“ Odtud totiž soška přišla do Prahy. To s radostí slyšel nuncius, rodilý Španěl, ale o tom nevěděl. Ale pak jsem měl něco povědět o duchovním významu této události. Posluchači se podivili a zapochybovali o tom, když jsem řekl, že je to obraz Krista, který se mně zdá nejvhodnější pro dnešní dobu. Četl jsem v očích němou otázku, proč to říkám, proto jsem měl pohotovou odpověď. Kristus je v dnešním světě opravdu malý. Lidí, kteří ho znají, je pořád ještě menšina ve světě. Při dnešní výměně obyvatelstva se křesťanství jakoby ztrácelo. Na některé z nás to dělá smutný dojem, ale neprávem. V historii světa velcí vždycky časem umírají a dorůstají ti, kdo byli malí. To platí o lidech, o národech a tedy se dá aplikovat i na dějiny křesťanství. I v naší zemi mají mnozí dojem, že věřících ubývá, že jsou ve společnosti malí. Ale dejme se poučit během přírody. Tam jsou velké balvany a malý trávník. Balvany se s hlukem valí a roztříští se, trávník potichu roste. Vánoce jsou svátek, který nám má připomenout, že víra v Krista není ideologie, ale život. To pak, co je živé roste a patří mu budoucnost. Ostatní Goliáši budou "obloupeni", aby byli lidé vykoupeni. Čte se o jedné výpravě do Antarktidy, že se v polární noci ztratili na cestě a nemohli najít svůj základní tábor. Křičeli na sebe, ale v hukotu větrů se neslyšeli, neviděli se. Ale nakonec se přece jen u tábora sešli. Počítali se, jsou-li všichni. Ale napočítali o jednoho víc. Kdo to je? Kde je? Záhadná otázka. Je to pěkný symbol historie Židů Starého zákona. Kolikrát se ztratili jako beduíni na cestách, ale byli si jisti, že je někdo vede. Ten se v plnosti času objevil jako Kristus, aby vybudoval definitivní království Boží. Z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil se.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA ŽIVOT SVÉ FARNOSTI:**

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: **1560129309/0800**

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: **1560130369/0800**

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: **1560131329/0800**

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: **1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:**

josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

Zprávy z Nového Dvora

KLÁŠTERA BR. RAFAELA Z PODIVIC

Milí přátelé,

blíží se Vánoce. Jistě od nás očekáváte slova „Naděje“ ve světě zmítaném tolika konflikty: válka ve Svaté zemi – kéž Bůh dá, aby bylo nastalé příměří trvalé –, kde žijí také naši bratři v klášteře Latroun; válka na Ukrajině a v Rusku, kde máme přátele; islamistické pronásledování v Burkině Faso, v zemi drahé našemu otci převorovi, obrovská Čína... seznam je dlouhý.

Před několika dny jsme naslouchali slovům plným naděje. Rád bych se s vámi o ně podělil. Dom Erik Varden nás v polovině listopadu provedl každoročními exerciciemi. Když mnich mluví k mnichům, rozeznávají se melodie, které vytvářejí hlubokou harmonii pramenící z našeho společného povolání. Dom Erik se narodil v Norsku, byl pokřtěn v luteránské církvi, v devatenácti letech se v Anglii stal katolíkem, poté mnichem, a nakonec opatem opatství Mount-Saint Bernard. Je tedy naším bratrem. Před pěti lety mu Svatý otec svěřil diecézi Trondheim. Vrátil se tedy do své země jako biskup. Právě od něj jsme přijali slova naděje, které se vás mohou dotknout stejně jako zasáhla nás.

V době reformace katolická víra v Norsku prakticky vymizela. V devadesátých letech minulého století byla katolíků jen nepatrná hrstka: třicet tisíc na čtyři miliony obyvatel! Když se biskup Varden ujal své diecéze, která je velká jako celá Česká republika, měl k dispozici jen dva norské kněze a několik cizinců, kteří jim pomáhali. Dom Erik nám řekl:

„Zdá se mi, že jsme změnili dobu. Vstupujeme do nové periody, kterou bych nazval obdobím „postsekularizace“. Prázdnota ateismu neposkytla našim současníkům nic solidního. Vzbudila však očekávání. Objevují u mladých lidí touhu, novou otevřenost, duchovní žízeň – je na nás, abychom ji hlásáním evangelia naplnili.“ Ve skutečnosti je nyní v Norsku díky imigraci a četným konverzím asi dvě stě padesát tisíc katolíků sto třiceti různých národností. Jeho diecéze má aktuálně patnáct kněží a dva seminaristy. Dva kláštery našeho řádu, sestry z Tautra a bratři z Munkeby, podporují tuto nenápadnou obnovu svými modlitbami.

Bylo by nesmyslné vkládat do této zprávy, byť jen náznak triumfalismu, který by znehodnotil Boží dary. Když jsem na konci exercicií děkoval právě za slova plná naděje, Dom Erik nadšeně reagoval: „Máme co dělat! Bůh od nás něco očekává!“ Je to pravda. To je náš ukazatel, máme VĚŘIT. V temnotě, kterou lidstvo šíří, není nic definitivního; díky Božímu působení se vše může znovu rozzářit. Toto je mé poselství pro vás k

letošním Vánocům. Přítomnost relikvií svatého Tomáše Akvinského, o níž jsem se zmínil v minulém dopise, a kterou zachycují přiložené fotografie, zanechala v tomto směru v našem společenství hlubokou stopu.

A co ekonomika? Procházíme obdobím „vyhublých krav“, ale úsilím bratří, které je podporováno Prozřetelností, si dokážeme vydělat vlastní práci na to, co potřebujeme ke každodennímu životu. Koncem minulého měsíce jsme obdrželi dva dary: jeden z Holandska, země našeho bratra Frederika, druhý z Francie. Těmto přátelům Nového Dvora, kteří nám před svým návratem k Otci prokázali velkou laskavost, a jsme s nimi tak úzce spojeni, patří naše srdečné modlitby: ať odpočívají v pokoji! Tyto odkazy nám umožňují pokračovat v udržování kláštera v jeho nejnaléhavějších místech.

Zima je tady. S příchodem noci se světlo měsíce a hvězd odráží na neposkvrněné sněhové pokrývce, která obklopuje náš klášter a chrání spánek bratří. Jistě víte, že se za vás mniši modlí. Ale napadá vás někdy, že také mniši potřebují vaše modlitby?

S naší upřímnou vděčností,

br. M.-Samuel, novodvorský opat

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

SPES NON CONFUNDIT

BULA O VYHLÁŠENÍ JUBILEA ROKU 2025

FRANTIŠEK

BISKUP ŘÍMSKÝ,
SLUŽEBNÍK SLUŽEBNÍKŮ BOŽÍCH

KÉŽ NADĚJE NAPLNÍ SRDCE TĚCH,
KDO BUDOU ČÍST TENTO LIST

1. „Spes non confundit“, „naděje neklame“ (Řím 5,5). Právě ve znamení naděje dodává apoštol Pavel odvalu komunitě křesťanů v Římě. Naděje je také hlavním poselstvím nadcházejícího Svatého roku, který papež podle starobylé tradice vyhláší každých pětadvacet let. Myslím na všechny poutníky naděje, kteří se vypraví do Říma, aby zde zažili Svatý rok, a na všechny, kteří nebudou moci přijet nebo přijít do města apoštolů Petra a Pavla a budou tento Rok slavit v místních církvích. Kéž je to pro všechny čas opravdového a osobního setkání s Pánem Ježíšem, který je „dveřmi“ spásy (srov. Jan 10,7.9), s tím, kterého církev, jak je to jejím posláním, vždy, všude a všem hlásá jako „naši naději“ (1 Tim 1,1).

Všichni doufáme. V srdci každého člověka se skrývá naděje jako touha po dobru a očekávání dobra, ač nevíme, co přinese druhý den. Nepředvídatelnost budoucnosti přece jen dává vzejít někdy protikladným pocitům: od důvěry po obavy, od vyrovnanosti po bezútěšnost, od jistoty po pochybnosti. Často se setkáváme s lidmi, kteří jsou skleslí, kteří do budoucnosti hledí skepticky a pesimisticky, jako kdyby jim nic nemohlo přinést štěstí. Kéž je Svatý rok pro všechny příležitostí k oživení naděje. Slovo Boží nám pomáhá nalézt pro to odůvodnění. Nechme se vést tím, co apoštol Pavel píše právě křesťanům v Římě.

Slovo naděje

2. „Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijeme v pokoji s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. Skrze něho totiž máme vírou přístup k této milosti a pevně v ní stojíme. Naše chloubka je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha. [...] Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha Svatého, který nám byl dán“ (Řím 5,1- 2.5). Svatý Pavel zde předkládá mnoho podnětů k zamyšlení. Víme, že List Římanům představuje přelom v jeho evangelizační činnosti. Až do této chvíle hlásal evangelium ve východní části římské říše, a nyní ho čeká Řím, s tím vším, co v očích světa ztělesňuje: velkou výzvu, které je zapotřebí čelit pro hlásání evangelia, jež nemůže znát překážek ani hranic. Církev v Římě nebyla založena Pavlem, a on pocítuje velikou touhu se tam dostat, aby všem přinesl evangelium Ježíše Krista, mrtvého a vzkříšeného, jako

zvěst naděje, která naplňuje to, co bylo přislíbeno, uvádí do slávy, a protože je založena na lásce, neklame.

3. Naděje se totiž rodí z lásky a stojí na lásce, která tryská z Ježíšova srdce probodeného na kříži: „Neboť jestliže jsme s Bohem byli

POUŤ K HROBU SV. PETRA O SVATÉM ROCE MILOSRDENSTVÍ, *Iter ad Christianae religionis divitias in Italia quae ad Fidem Amoremque Christi nos promovent*, 28.6.2016, Řím.

usmíření smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním

byli ještě znepřáteleni, tím spíše – po usmíření – budeme zachráněni jeho životem“ (Řím 5,10). A jeho život se projevuje v našem životě víry, který má svůj počátek ve křtu, rozvíjí se poddajností milosti Boží a je ožívován nadějí, jež se neustále obnovuje a je díky vanutí Ducha Svatého neochvějná.

Je to totiž Duch Svatý a jeho trvalá přítomnost na stezkách, jimiž jde církev, kdo ve věřících září světlem naděje. On toto světlo udržuje zažehnuté jako pochoděň, která nikdy neuhasne, aby nám byl v našem životě oporou a posilou. Křesťanská naděje se opravdu nemýlí a neklame, protože stojí na jistotě, že nic a nikdo nás nemůže nikdy odloučit od Boží lásky: „Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití? [...] Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani mocnosti, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8,35.37-39). Ano, proto tuto naději nezlomí žádné nesnáze. Stojí na víře a je živena láskou, a tak umožňuje jít životem dál. Svatý Augustin k

tomu píše: „Člověk jakéhokoli životního stavu nemůže žít bez těchto tří dispozic duše: víry, naděje a lásky.“

4. Svatý Pavel je velký realista. Ví, že život sestává z radostí a bolestí, že láska je podrobena zkoušce, když narůstají potíže a zdá se, že utrpení naději zlomí. Přesto píše: „Chlubíme se i souženými. Víme přece, že soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost (plodí) osvědčenost, osvědčenost (plodí) naději“ (Řím 5,3-4). Pro apoštola Pavla jsou soužení a utrpení typickými okolnostmi, se kterými mají co do činění ti, kdo hlásají evangelium v podmínkách nepochopení a pronásledování (srov. 2 Kor 6,3-10). I v takových situacích lze ale skrze temnotu zahlédnout světlo. Člověk totiž zjistí, jakou odvahu mu k evangelizaci dodává síla, která pramení z Kristova kříže a zmrtvýchvstání. A to vede k růstu v ctnosti, která je úzce spojena s nadějí:

trpělivosti. Už jsme si zvykli na to, že ve světě, kde se spěch stal konstantou, chceme všechno a teď hned. Člověk už nemá čas, aby se setkal s druhými, a často je i v rodinách složité se společně sejít a v klidu si promluvit. Trpělivost ustupuje spěchu, což je lidem k

jejich velké škodě. Na její místo se tak dostávají netrpělivost, nervozita, někdy i bezdůvodné násilí, které plodí nespokojnost a uzavřenost.

Navíc v době internetu, kdy místo a čas nahrazuje „tady a teď“, není trpělivost vítaným hostem. Kdybychom se ještě s obdivem dokázali dívat na stvořený svět, dokázali bychom pochopit, jak zásadní je trpělivost. Čekat tak, jak se střídají roční

„RAJSKÁ ZAHRADA“ U SV. DAMIÁNA,
tady sv. František napsal Chvalozpěv stvoření, *Peregrinatio
in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 30.6.2019, Assisi.

období s plody, které přinášejí. Pozorovat život zvířat a cykly jejich vývoje. Mít prostý zrak svatého Františka, který ve svém Chvalozpěvu stvoření, sepsaném právě před 800 lety, vnímal stvoření jako jednu velkou rodinu a nazýval slunce „bratrem“ a měsíc „sestrou“. Pokud znovu objevíme trpělivost, uděláme mnoho dobrého pro sebe i pro druhé. Svátý Pavel se často odvolává na trpělivost, aby zdůraznil, jak důležité jsou vytrvalost a důvěra v to, co nám bylo Bohem přislíbeno, ale především svědčí o tom, že Bůh má trpělivost s námi, on, „Bůh, (zdroj) vytrvalosti a povzbuzení“ (Řím 15,5). Trpělivost, která je také plodem Ducha Svatého, udržuje naději živou a upevňuje ji jako ctnost a životní styl. Naučme se proto vyprošovat si často milost trpělivosti, která je dcerou naděje a zároveň ji upevňuje.

Cesta naděje

5. Tato provázanost naděje a trpělivosti jasně ukazuje, do jaké míry je život křesťana cestou, na níž jsou potřeba také silné okamžiky, které živí a posilují naději, tuto nenahraditelnou společnici, která nám dává zahlédnout cíl, jímž je setkání s Pánem Ježíšem. Rád si připomínám, že vyhlášení prvního Svatého roku v roce 1300 předcházela cesta milosti, která měla své kořeny v lidové zbožnosti. Nemůžeme přece opominout ony nejrůznější formy, jimiž se milost odpuštění hojně vylévala na věřící svatý lid Boží. Jako příklad můžeme uvést takzvané velké odpuštění, „perdonanza“, tedy plnomocné odpustky, které svatý papež Celestýn V. udělil těm, kdo přišli do baziliky Santa Maria di Collemaggio ve městě L'Aquila ve dnech 28. a 29. srpna 1294, šest let předtím, než papež Bonifác VIII. vyhlásil Svatý rok. Milost milosrdenství u příležitosti jubileí už tedy církev zažila. A ještě dříve, v roce 1216, papež Honorius III. vyslyšel prosbu svatého Františka, který žádal o odpustky pro ty, kdo navštíví v prvních dvou srpnových dnech svatyni Porciunkulu. Totéž lze říci o poutích do Santiago de Compostela. Vždyť papež Kalist II. v roce 1122 dovolil, aby se v tamějším chrámu slavil Svatý rok pokaždé, když svátek apoštola Jakuba připadne na neděli. Je dobře, že nadále přetrvávají tyto „rozšířené“ příležitosti k jubilejním oslavám, aby tak síla Božího odpuštění byla společenstvím i jednotlivcům oporou a provázela je na jejich cestě životem.

Není náhodou, že zásadním

EUCCHARISTIE V PORZUNCOLE,
Peregrinatio in Corde Ecclesiae, 5.7.2011, Assisi.

U HROBU SV. JAKUBA STARŠÍHO, krypta katedrály v Compostele;
dole: Eucharistie v katedrále, *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*,
24.6.2008, Santiago de Compostela, Španělsko.

prvkem každého Svatého roku je pouť. Pro toho, kdo hledá smysl života, je charakteristické, že se vydává na cestu. Pěší pouť velmi napomáhá ke znovuobjevení hodnoty ticha, námahy a toho, co je podstatné. Ani v nadcházejícím roce se poutníci naděje neopominou vydat po starodávných i nových stezkách, aby intenzivně zakusili Svatý rok. Navíc v

samotném městě Římě budou kromě tradičních cest po katakombách a sedmi římských kostelích k dispozici další trasy, které poutníky povedou po stopách víry. Tím, že se poutníci budou přesouvat ze země do země, jako kdyby neexistovaly hranice, od města k městu, a přitom budou rozjímat nad stvořením a uměleckými díly, uloží si do srdce

poklad sestávající z nejrůznějších zkušeností a zážitků ze setkání s jinými kulturami. Ve svém nitru si tak ponесou krásu, která, stmelená modlitbou, vede k díkůvzdání Bohu za divy, jež učinil. Kostely zapojené do oslav Svatého roku, jak při poutních cestách, tak ve městě Římě, budou duchovními oázami, kde se poutníci budou moci posílit na své cestě víry a napojit se u pramenů naděje, především když přistoupí ke svátosti smíření, která je nenahraditelným výchozím bodem na opravdové cestě obrácení. Kéž se v místních církvích dbá zvláštním způsobem na přípravu kněží a věřících k přijetí této svátosti a na to, aby k ní mohl každý jednotlivě přistoupit.

POUŤ K HROBU SV. PAVLA, bazilika sv. Pavla za hradbami; *Iter ad Christianae religionis divitias in Italia quae ad Fidem Amoremque Christi nos promovent*, 29.6.2016, Řím, Itálie.

Zvláštní pozvání k tomuto putování chci adresovat věřícím východních církví, zvláště těm, kteří jsou již v úplné jednotě s nástupcem Petrovým. Oni, kteří kvůli své věrnosti Kristu a církvi tolik trpěli, často až tak, že zemřeli, se musí cítit vítanými v Římě, který je i jejich matkou a který uchovává tolik připomínek jejich přítomnosti. Katolická církev, obohacená jejich starobylými liturgiemi, teologií a spiritualitou Otců, mnichů a teologů, chce symbolicky vyjádřit to, že přijímá je i jejich pravoslavné bratry a sestry v době, ve které už zažívají putování po křížové cestě, kvůli níž jsou často nuceni opustit svou vlast,

svá posvátná místa, odkud je vstříc bezpečnějším zemím vyhání násilí a nestabilita. Naděje, že jsou milováni církví, která je neopustí, ale půjde s nimi kamkoli, pro ně poselství Svatého roku ještě umocňuje.

6. Svatý rok 2025 navazuje na předchozí milostivá léta. Během posledního řádného Svatého roku byl překročen práh dvou tisíc let od narození Ježíše Krista. Poté, 13. března 2015, jsem vyhlásil mimořádný Svatý rok s tím záměrem, aby se mohla projevit „milosrdná tvář“ Boha a bylo možné se s ní setkat, což je ústřední zvěst evangelia pro každého člověka v jakékoli době. Nyní nastal čas nového Svatého roku, kdy se znovu dokořán otevře Svatá brána a každý bude moci živě zakusit Boží lásku, která probouzí v srdci pevnou naději na spásu v Ježíši Kristu. Zároveň se tímto Svatým rokem začneme ubírat vstříc k jiné události, která je pro všechny křesťany zásadní, a to k roku 2033, kdy budeme slavit dva tisíce let našeho vykoupení dovršeného utrpením, smrtí a zmrtevýchvstáním Pána Ježíše. Stojíme tak na začátku cesty vyznačující se významnými milníky, událostmi, v nichž bude Boží milost předcházet a provázet lid, který bude putovat s účinnou vírou, obětavou láskou a vytrvalou nadějí (srov. 1 Sol 1,3).

S odkazem na tuto tak dlouhou tradici a s jistotou, že celá církev v tomto Svatém roce intenzivně zakusí milost a naději, stanovuji, že Svatá brána baziliky svatého Petra ve Vatikánu se otevře 24. prosince 2024, čímž bude zahájen řádný Svatý rok. Následující neděli, tedy 29. prosince 2024, otevřou Svatou bránu své katedrály svatého Jana v Lateránu, která 9. listopadu tohoto roku oslaví 1700 let od posvěcení. Poté, 1. ledna 2025, o slavnosti Matky Boží, Panny Marie, bude otevřena Svatá brána papežské baziliky Santa Maria Maggiore. A konečně v neděli 5. ledna se otevře Svatá brána papežské baziliky svatého Pavla za hradbami. Tyto poslední tři Svaté brány se uzavřou v neděli 28. prosince 2025.

Dále stanovuji, aby v neděli 29. prosince 2024 diecézní biskupové ve všech katedrálách a konkatedrálách slavili u příležitosti slavnostního zahájení Svatého roku eucharistii, a to podle Rituálu, který bude k této události připraven. Pokud jde o slavení této mše svaté v konkatedrále, může biskupa nahradit jeho delegát, který k tomu bude výslovně určen. Kéž pout' konaná do katedrály z určitého kostela zvoleného ke *collectio* je znamením cesty naděje, která ve světle Božího slova stmeluje věřící. Nechť se při pouti čtou některé části tohoto dokumentu a oznámí se lidu, že je možné u příležitosti Svatého roku získat odpustky podle předpisů obsažených ve výše uvedeném Rituálu ke slavení Svatého roku v místních církvích. Během Svatého roku, který v místních církvích skončí v neděli 28. prosince 2025, kéž je postaráno o to, aby se Božimu lidu v plnosti dostalo jak zvěsti naděje v Boží milost, tak znamení, která dosvědčují její účinnost.

Řádný Svatý rok bude ukončen uzavřením Svaté brány papežské baziliky svatého Petra ve Vatikánu 6. ledna 2026 o slavnosti Zjevení Páně. Kéž se světlo křesťanské naděje dostane ke každému člověku jako poselství Boží lásky, která je pro všechny! A kéž se církev ve všech částech světa stane věrohodným svědkem této zvěsti!

Znamení naděje

7. Kromě toho, že čerpáme svou naději z milosti Boží, jsme vybízeni také k tomu, abychom ji odkrývali ve znameních doby, která nám Pán dává. Jak stanovuje II. vatikánský koncil, církev „musí neustále zkoumat znamení doby a vykládat je ve světle evangelia, aby mohla způsobem každé generaci přiměřeným odpovídat na věčné otázky,

kteří si lidé kladou: Jaký je smysl přítomného a budoucího života a jaký je jejich vzájemný vztah“. Je tedy zapotřebí věnovat pozornost oněm tolika dobrům, která jsou ve světě přítomna, abychom neupadli v pokušení považovat se za ty, kdo jsou přemáháni zlem a násilím. Ale znamení doby, ke kterým patří touha lidského srdce, jež potřebuje spásnou Boží přítomnost, si žádají, aby byla proměňována ve znamení naděje.

8. První znamení naděje se projevuje v pokoji ve světě, který znovu tane v tragédii války. Lidstvo, nepamětlivé dramata, která se odehrála v minulosti, je vystaveno nové a těžké zkoušce, v níž jsou mnohé národy sužovány krutým násilím. Je ještě něco, co tyto národy nemusely snášet? Jak je možné, že jejich zoufalý křik o pomoc nepřiměje státníky k tomu, aby chtěli ukončit tolikero regionálních konfliktů, když jsou si vědomi důsledků, které z toho mohou vyplývat v celosvětové rovině? Je to příliš snít o tom, že zbraně umlknou a přestanou být nositeli zkázy a smrti? Kéž ve Svatém roce pamatujeme na to, že ti, kteří se stávají „tvůrci pokoje [...], budou nazváni Božími syny“ (Mt 5,9). Potřebnost míru se dotýká nás všech a všem nám klade za úkol realizovat konkrétní projekty. Nechť nechybí úsilí diplomacie, která by s odvahou a tvořivostí vytvářela prostory k jednání, jejichž cílem je trvalý mír.

9. Dívat se do budoucnosti s nadějí znamená také mít představu o životě plném nadšení, které je třeba předávat dál. Bohužel musíme se zármutkem říci, že v řadě situací nám tato perspektiva chybí. Prvním důsledkem je ztráta touhy po předávání života. Kvůli zběsilému životnímu tempu, kvůli obavám stran budoucnosti, kvůli nejistotě v zaměstnání a chybějícímu odpovídajícímu sociálnímu zabezpečení, kvůli společenským modelům, kde je vše diktováno snahou o zisk, místo aby se pečovalo o vztahy, jsme v mnoha zemích svědky znepokojivého poklesu porodnosti. Naopak v jiném kontextu „obviňovat demografický růst, a nikoli extrémní a selektivní konzumismus některých je způsob, který problémy neřeší“.

Otevřenost životu spolu s odpovědným mateřstvím a otcovstvím je projektem, který Stvořitel vepsal do srdce a těla mužů a žen, posláním, které Pán svěřuje manželům a jejich lásce. Je naléhavě potřeba, aby tomuto poslání kromě legislativního úsilí států nechyběla ani podpora společenství věřících a celé občanské společnosti se všemi jejími součástmi, protože touha mladých lidí po dětech, které jsou ovocem jejich plodné lásky, otvírá každé společnosti budoucnost a je záležitostí naděje. Závisí na naději a naději přináší.

Společenství křesťanů proto nemůže nepovzbuzovat ty, kdo podporují nezbytnost *společenské smlouvy* ve prospěch naděje, která nechť je všezahrnující a neideologická a zasazuje se o budoucnost vyznačující se úsměvem mnoha chlapců a děvčátek, přicházejících naplnit tolik kolébek, které dnes v mnoha částech světa zejí prázdnotou. Ale ve skutečnosti jsme to my všichni, kdo potřebujeme znovu získat radost ze života, protože člověk, stvořený jako obraz Boha, podle jeho podoby (srov. Gn 1,26), se nemůže spokojit s přežíváním nebo živořením, s přizpůsobováním se současnosti tím, že se spokojí jen s materiálními věcmi. To uzavírá člověka v individualismu, nahlodává naději, přináší smutek, který se zabydluje v srdci a vede k zatrpklosti a nesnášenlivosti.

10. Svatý rok nás vybízí, abychom se stali hmatatelnými znameními naděje pro tolik bratří a sester, kteří žijí v tíživých podmínkách. Mám na mysli uvězněné, kteří tím, že jsou zbaveni svobody, zažívají dennodenně kromě tvrdých vězeňských podmínek citovou prázdnotu, čelí nařízeným omezením a v nemálo případech chybějící úctě. Navrhuji vládám, aby si ve Svatém roce vzaly za své iniciativy, které navracejí naději, formy

amnestie nebo odpuštění trestu za účelem pomoci uvězněným osobám znovu nabýt důvěry v sebe samé a ve společnost či programy k znovuzačlenění do společnosti, jimž by odpovídala konkrétní snaha o dodržování zákonů.

Je to starobylá výzva, která má svůj původ v Božím slově a s celou svou moudrostí spočívá v dovolávání se omilostnění a osvobození, jež umožňují nový začátek: „Tento padesátý rok prohlásíte svatým a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům“ (Lv 25,10). To, co stanovuje Mojžíšův zákon, přebírá prorok Izaiáš: „[Hospodin mě poslal] zvěstovat radostnou zprávu pokorným, obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění, svobodu uvězněným, hlásat Hospodinovo milostivé léto“ (Iz 61,1-2). Jsou to slova, která si Ježíš vzal za svá na začátku svého působení, když prohlásil, že se v něm naplnilo „milostivé léto Páně“ (srov. Lk 4,18-19). Kéž se v každém koutu světa věřící, zvláště pak pastýři, stanou mluvčími těchto naléhavých záležitostí tak, že budou jedním hlasem, který bude s odvahou žádat důstojné podmínky pro ty, kdo jsou uvězněni, respektování lidských práv a zvláště zrušení trestu smrti, což je opatření, které je v rozporu s křesťanskou vírou a ničí jakoukoli naději na odpuštění a nový začátek.⁶ Aby se uvězněným dostalo konkrétního znamení blízkosti, chtěl bych sám ve vězení otevřít Svatou bránu. Byla by to pro ně symbolická výzva k tomu, aby do budoucnosti hleděli s nadějí a znovuobnovenou snahou o zapojení do života.

11. Je třeba, aby se znamení naděje dostalo nemocným, doma nebo v nemocnicích. Kéž ve svém utrpení nacházejí útěchu skrze blízkost těch, kdo je navštěvují, a lásku, které se jim dostává. Skutky milosrdné lásky jsou také skutky naděje, které v srdci znovu probouzejí vděčnost. Kéž se vděčnosti dostane všem zdravotníkům, kteří v nezdělané obtížných podmínkách plní své poslání, když starostlivě pečují o nemocné a o ty, kteří jsou nejzranitelnější.

Kéž nechybí všestranná pozornost vůči těm, kteří čelí zvláště obtížným životním podmínkám, když zakoušejí vlastní slabost, zejména pokud jsou stíženi takovými nemocemi nebo hendikepy, které velmi omezují jejich osobní nezávislost. Péče o ně je hymnem oslavujícím lidskou důstojnost, zpěvem naděje, který si žádá, aby se k němu jako sbor připojila celá společnost.

12. Znamení naděje potřebují také ti, kteří jsou jejím samotným ztělesněním, a to mladí lidé. Ti se bohužel často musí dívat na to, jak se jim rozplývají jejich sny. Nemůžeme jim připravovat zklamání, protože na jejich nadšení stojí budoucnost. Je pěkné, když je vidíme, jak překypují energií, například když si vyhrnují rukávy a jako dobrovolníci pomáhají při přírodních katastrofách nebo v situacích sociální nouze. Je ale smutné, když vidíme mladé lidi bez naděje. Ostatně když je budoucnost nejistá a neskýtá příležitosti k uskutečnění snů, když studium není odrazovým můstkem a hrozí, že nedostatek pracovních příležitostí nebo nedostatečně stabilní zaměstnání zcela pohrbí šanci na naplnění tužeb, nelze ani jinak než žít přítomnost v trdomyslnosti a nudě. Klam drog, riziko přestupků a hledání pomíjivého v mladých lidech více než u jiných vytváří zmatení, zastírá jim krásu a smysl života, nechává je propadat se do temných hlubin a nutí je k autodestruktivním činům. Kéž je proto Svatý rok v církvi příležitostí k impulsům ve prospěch mladých lidí. Kéž se se znovuobnoveným nadšením staráme o mladé lidi, studenty, snoubence, o přicházející generace! Budme nablízku mladým, kteří jsou radostí a nadějí církve i světa!

13. Chybět nemohou znamení naděje vůči migrantům, kteří opouštějí svou vlast, aby hledali lepší život pro sebe a své rodiny. Kéž jejich očekávání nejsou zklamána předsudky a uzavřeností. Kéž přijetí, které v souladu s lidskou důstojností otvírá náruč každému, jde ruku v ruce se zodpovědností, aby nikomu nebylo upíráno právo na lepší budoucnost. Kéž je tolika exulantům, vysídlencům a uprchlíkům, které kontroverzní mezinárodní dění nutí prchat před válkou, násilím a diskriminací, zaručeno bezpečí a přístup na pracovní trh a ke vzdělání, což jsou nezbytné nástroje k tomu, aby se začlenili do pro ně nové společnosti. 6

Ať je křesťanské společenství vždy ochotné hájit práva nejslabších. Kéž jim s velkorysostí otevřou své dveře a přijmou je, aby nikomu nikdy nechyběla naděje na lepší život. Kéž v lidských srdcích zaznívají Ježíšova slova z velkého podobenství o posledním soudu: „Byl jsem na cestě, a ujali jste se mě,“ protože „cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,35.40).

14. Znamení naděje si zaslouží staří lidé, kteří často zažívají samotu a pocit opuštěnosti. Docenit poklad, kterým jsou, docenit jejich životní zkušenosti, moudrost, jíž jsou nositeli, a to, čím mohou být prospěšní, je úkolem křesťanů a občanské společnosti. Výzva, abychom společně usilovali o soudržnost generací, je adresována všem. Zvláště pamatují na dědečky a babičky, kteří jsou ztělesněním předávání víry a životní moudrosti mladším generacím. Kéž je v tom podpoří vděčnost dětí a láska vnoučat, které v nich nacházejí své ukotvení, pochopení a povzbuzení.

15. Se sklíčeností vyprošují naději miliardám chudých, kterým často k životu chybí to nejzákladnější. Tváří v tvář stále dalším a dalším po sobě následujícím vlnám chudnutí hrozí, že si na ně zvykneme a smíříme se s nimi. Nemůžeme ale odvracet zrak od situací, které jsou tak dramatické a se kterými se setkáváme už všude, nejen v určitých částech světa. Potkáváme chudé nebo zchudlé lidi každý den, a někdy jsou to i naši sousedé. Často nemají kde bydlet, nemají ani jídlo, které by odpovídalo běžné denní potřebě. Trpí odloučeností a lhostejností mnohých. Je pohoršující, že ve světě, který oplývá obrovskými zdroji, z velké části určenými na zbrojení, tvoří chudí „většinu planety, jsou to miliardy lidí. Jsou sice zmiňováni v mezinárodních politických a ekonomických debatách, nicméně je zjevné, že jejich problémy jsou považovány za jakýsi přívěsek, který se přidává jen z povinnosti či okrajově, pokud nejsou rovnou chápány jako pouhý škodlivý vedlejší produkt. Ve chvíli konkrétního řešení zůstávají opakovaně na posledním místě“. Nezapomínejme na to, že chudí jsou, téměř vždy, oběťmi, nikoli viníky.

Výzvy k naději

16. Tím, že se Svatý rok odvolává na dávná slova proroků, připomíná, že plody země nejsou určeny několika málo privilegovaným, ale všem. Je nezbytné, aby ti, kteří jsou bohatí, byli štědrými a uznali, že lidskou tvář mají i potřební. Mám na mysli zvláště ty, kteří nemají co jíst a pít. Hlad je ostudná rána na těle našeho lidství a vybízí nás všechny, aby se v nás hnulo svědomí. Opakuji svou výzvu, abychom „z peněz vynakládaných na zbraně a jiné vojenské výdaje založili světový fond, který může definitivně odstranit hlad a podporovat rozvoj nejchudších zemí, aby se jejich obyvatelé neuchylovali k násilným a falešným řešením nebo aby nemuseli opouštět svou vlast a hledat důstojnější život“.

V perspektivě Svatého roku chci adresovat další naléhavou výzvu. Je určena národům, které se těší největšímu blahobytu. Kéž by uznaly závažnost mnoha učiněných rozhodnutí

a stanovily, že odpustí dluhy zemím, které je nikdy nebudou moci splatit. Spíše než otázka velikosti je to otázka spravedlnosti, která je dnes zatížena novou formou nerovnosti, jíž jsme si vědomi: „Existuje totiž skutečný ‚ekologický dluh‘, především mezi Severem a Jihem, související s obchodní nerovnováhou, jež má dopad na ekologii, jakož i s neúměrným využíváním přírodních zdrojů, kterého se v průběhu dějin dopouštěly některé země.“ Písmo svaté nás učí, že země náleží Bohu a my všichni jsme zde „cizinci a přistěhovalci“ (Lv 25,23). Pokud ve světě opravdu chceme připravit cestu míru, snažme se odstranit dávné příčiny nespravedlnosti, smažme nespravedlivé a nesplacitelné dluhy, nasýtme hladové.

17. Na nadcházející Svatý rok připadne výročí, které je velmi významné pro všechny křesťany. Bude to 1700 let od okamžiku, kdy se slavil první velký ekumenický koncil, a to koncil Nicejský. Je dobré si připomenout, že od dob apoštolů se pastýři při nejrůznějších příležitostech scházeli na sněmech, a to za tím účelem, aby se zabývali věroučnými tématy a otázkami disciplíny. V prvních staletích víry se konalo mnoho synodů jak na křesťanském Východě, tak na Západě, což poukazovalo na to, jak důležité je bdít nad jednotou Božího lidu a nad věrným hlásáním evangelia. Svatý rok bude významnou příležitostí ke konkretizaci této synodální formy, kterou křesťané dnes považují za stále nezbytnější způsob, jak lépe odpovídat na naléhavost evangelizace. Všichni pokřtění, každý se svým vlastním charismatem a posláním, jsou spoluzodpovědní za to, aby nejrůznější znamení naděje svědčila o přítomnosti Boha ve světě.

Nicejský koncil měl za úkol uchovat jednotu, která byla vážně ohrožena popíráním božství Ježíše Krista a jeho rovnosti s Bohem Otcem. Koncilu se zúčastnilo kolem tří set biskupů, kteří zasedali v císařském paláci a byli svoláni na popud císaře Konstantina 20. května 325. Po různých debatách se díky milosti Ducha Svatého všichni shodli na Vyznání víry, které dodnes recitujeme při slavení nedělní eucharistie. Koncilní otcové chtěli na začátku tohoto Vyznání poprvé použít výraz „věříme“ jako svědectví toho, že v onom „my“ se coby jedno společenství setkávají všechny církve a že všichni křesťané vyznávají stejnou víru.

Nicejský koncil je milníkem v dějinách církve. Výročí jeho konání je výzvou pro všechny křesťany, aby se spojili k chvále a díkyvdání Nejsvětější Trojici a zvláště Ježíši Kristu, Božímu Synu, který je „jedné podstaty s Otcem“ a který nám odhalil toto tajemství lásky.

Nicejský koncil je ale také výzvou pro všechny církve a církevní společenství, aby pokračovaly na cestě k viditelné jednotě, aby neúnavně hledaly cesty vhodné k dosažení stavu, který bude plně odpovídat Ježíšově modlitbě: „Ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal“ (Jan 17,21). Na Nicejském koncilu se projednával také termín slavení Velikonoc. V tomto ohledu dodnes existují různé názory, které znemožňují, aby se tato základní událost naší víry slavila ve stejný den, což se díky Prozřetelnosti stane právě v roce 2025. Kéž by se tato okolnost stala výzvou pro všechny východní a západní křesťany, aby učinili rozhodující krok k jednotě v záležitosti společného data pro slavení Velikonoc. Je dobré připomenout, že mnozí už dnes nemají ponětí o sporech, ke kterým docházelo v minulosti, a nechápou, proč by v této věci měly nadále existovat neshody.

Zakotvení v naději

18. Naděje tvoří spolu s vírou a láskou trojici „božských ctností“, které vyjadřují podstatu křesťanského života (srov. 1 Kor 13,13; 1 Sol 1,3). V jejich nerozlučné jednotě je naděje tou, která věřícímu takřkajíc vštěpuje orientaci, určuje směr a cíl jeho existence. Proto apoštol Pavel vybízí: „V naději se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí“ (Řím 12,12). Ano, potřebujeme „překypovat nadějí“ (srov. Řím 15,13), abychom věrohodně a přitažlivě svědčili o víře a lásce, které si neseme v srdci. Kéž je naše víra radostná a láska plná nadšení. Kéž je každý člověk s to se na druhého třeba jen usmát, projevit mu přátelství, bratrsky na něj pohledět, upřímně mu naslouchat nebo bezděčně posloužit, a to s vědomím, že v Ježíšově Duchu se tyto projevy mohou pro toho, kdo je přijímá, stát plodným semínkem naděje. Ale co je základem naší naděje? Abychom to pochopili, bude dobré, když se zastavíme u důvodů naší naděje (srov. 1 Petr 3,15).

19. „*Věřím v život věčný.*“ Tak vyznáváme svou víru a v těchto slovech nachází křesťanská naděje stěžejní pilíř. Je to vpravdě „božská ctnost, kterou toužíme [...] po věčném životě jako po svém štěstí“. Druhý vatikánský koncil říká: „Jestliže naopak tento božský základ a naděje ve věčný život chybí, je důstojnost člověka, jak se dnes můžeme často přesvědčit, vážně poškozena a záhady života a smrti, viny a bolesti zůstávají bez řešení, takže lidé nezdědka upadají do beznaděje.“ My ovšem, když hledíme na plynoucí čas, máme v ctnosti naděje, v níž jsme byli spaseni, jistotu, že dějiny lidstva a každého z nás nesměřují do nějakého slepého bodu nebo do temné hlubiny, ale k setkání s Pánem ve slávě. Žijme tedy v očekávání jeho opětovného příchodu a v naději, že v něm budeme žít na věky. Kéž s tímto vědomím přijímáme za své zvolání prvních křesťanů, které je plné pohnutí a kterým končí Písmo svaté: „Přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22,20).

20. Jádrem naší víry je Ježíš, který zemřel a vstal z mrtvých. Svatý Pavel, když nám několika slovy – používá jen čtyři slovesa – toto oznamuje, předává nám i „jádro“ naší naděje: „Vyučil jsem vás především v tom, co jsem sám přijal, že Kristus umřel ve shodě s Písmem za naše hříchy; že byl pohřben a že vstal z mrtvých třetího dne ve shodě s Písmem; že se ukázal Petrovi a potom Dvanácti“ (1 Kor 15,3-5). Kristus umřel, byl pohřben, vstal z mrtvých, ukázal se. Prošel pro nás dramatem smrti. Otcova láska ho v síle Ducha Svatého vzkřísila a pro naši spásu učinila jeho lidství prvotinou věčnosti.

Křesťanská naděje spočívá právě v tomto: tváří v tvář smrti, kdy se zdá, že všechno končí, se člověku dostává jistoty, že díky Kristu, jeho milosti, která nám byla dána ve křtu, „život [...] nezaniká, ale [...] naplňuje [se]“, a to na věky. Ve křtu jsme vskutku spolu s Kristem pohřbeni a dostáváme v něm, Vzkříšeném, dar nového života, který pokořuje zeď smrti a činí z ní průchod do věčnosti. A když tváří v tvář smrti, onomu bolestnému odloučení, které nás nutí opustit to všechno, co je nám nejdražší, není možná žádná výmluva, bude nám Svatý rok příležitostí, abychom s neskonalou vděčností znovu objevili dar nového života, který jsme obdrželi ve křtu a který dokáže proměnit ono drama smrti. V kontextu Svatého roku se jako příznačné jeví znovu přemýšlet o tom, jak bylo toto tajemství chápáno počínaje prvními staletími naší víry. Křesťané například po dlouhou dobu zhotovovali křtelnice ve tvaru osmiúhelníku, a dosud můžeme obdivovat řadu starobyklých baptisterií, která jsou také osmiboká, jako v Římě u Svatého Jana v Lateránu. Tento tvar poukazuje na to, že v křestním prameni se začíná osmý den, tedy den vzkříšení, den, který jde za rámec obvyklého týdenního rytmu života, a tak otvírá běh času rozměru

věčnosti, životu, který trvá na věky. Toto je cíl, ke kterému vztahujeme naše pozemské putování (srov. Řím 6,22).

Nejpřesvědčivějšími svědky této naděje nám jsou mučedníci, kteří se díky své pevné víře ve zmrtvýchvstalého Krista dokázali vzdát samotného života zde na zemi, aby nezradili svého Pána. Žili ve všech dobách a je jich mnoho i dnes, možná více než kdy dřív. Jsou to vyznavači života, který nezná konce. Je zapotřebí, abychom střežili jejich svědectví, a tím umožnili, aby naše naděje byla plodná.

Mučedníci, příslušníci různých křesťanských tradic, jsou také semeny jednoty, neboť ztělesňují ekumenismus krve. Je proto mým velkým přáním, aby během Svatého roku nechyběly ekumenické slavnosti, které pomohou ozřejmit, jak bohaté je svědectví těchto mučedníků.

21. Co tedy s námi bude po smrti? S Ježíšem je za prahem smrti věčný život, který spočívá v plném společenství s Bohem, v patření na něj a v účasti na jeho nekonečné lásce. To, co nyní prožíváme v naději, to uvidíme ve skutečnosti. Svatý Augustin v tomto ohledu napsal: „Až k tobě úplně přilnu, nebude pro mne nikde bolesti, ani strasti a celý můj život oživne, jsa pln tebe.“ Co je tedy tím, co charakterizuje plné společenství? Být šťastnými. Šťěstí je povoláním lidské bytosti, cílem, který se týká každého z nás.

Ale co je to štěstí? Jaké štěstí očekáváme a po jakém štěstí toužíme? Není to prchavé veselí, není to pomíjivé uspokojení, které, když už ho jednou dosáhneme, žádá stále víc a víc ve spirále žádostivosti, ve které není lidská duše nikdy nasycena, nýbrž je stále prázdnější. Potřebujeme štěstí, které se s konečnou platností uskuteční v tom, co nás naplňuje, tedy v lásce, takže už nyní budeme moci říci: „Jsem milovaný, milovaná, tedy jsem. A budu na věky v Lásce, která neklame a od které mě nic a nikdo nebude moci odloučit.“ Připomeňme si ještě jedinou slova apoštola Pavla: „A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani moci, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8,38-39).

22. Další skutečností spojenou s věčným životem je Boží soud, jak na konci našeho života, tak na konci věků. Umělci se často snažili ho zpodobnit – vzpomeňme na Michelangelovo mistrovské dílo v Sixtinské kapli –, a to ve shodě s teologickými koncepty své doby a s cílem vzbudit v těch, kdo se na jejich díla dívali, bázeň. Pokud je správné, že jsme si velice dobře a s vážností vědomi okamžiku, při kterém bude sečten a podtržen náš život, je zároveň třeba to 9 vždy činit v kontextu naděje, božské ctnosti, která je oporou životu a umožňuje nám, abychom nepropadli strachu. Soud Bohem, který je láska (srov. 1 Jan 4,8.16), nemůže ani jinak než být založen na lásce, zvláštním způsobem pak na tom, jak jsme ji více či méně uskutečňovali vůči nejpotřebnějším, ve kterých je přítomen Kristus, Soudce sám (srov. Mt 25,31-46). Jde tedy o soud odlišný od soudů lidských a pozemských. Je třeba ho chápat jako pravdivý vztah s Bohem-Láskou a námi samými v rámci neproniknutelného tajemství Božího milosrdenství. Písmo svaté v tomto ohledu říká: „Takovým jednáním jsi poučoval svůj lid, že spravedlivý musí být lidumilný. Svým synům poskytuješ radostnou naději, že po hříchu dáváš příležitost k lítosti [...] [a očekáváme] smilování, když jsme souzeni“ (Mdr 12,19.22). Jak napsal Benedikt XVI.: „V okamžiku soudu zakoušíme a přijímáme převahu jeho lásky nad veškerým zlem ve světě i v nás. Bolest lásky se stává naším vykoupením a radostí.“

Soud se tedy týká spásy, v níž doufáme a kterou nám Ježíš získal svou smrtí a zmrtvýchvstáním. Směřuje tudíž k tomu, aby nám otevřel cestu k definitivnímu setkání s ním. A protože si v této souvislosti nelze představit, že by spáchané zlo zůstalo skryto, je třeba, aby bylo očištěno, aby nám bylo umožněno vejít s konečnou platností do Boží lásky. V tomto smyslu je pochopitelná nezbytnost modlit se za ty, kteří už dokončili svou pozemskou pouť. Jde o solidaritu prostřednictvím přímluvné modlitby, která nachází svou účinnost ve společenství svatých, ve společném poutu, které nás spojuje v Kristu, prvorozeném mezi vším stvořením. Odpustky, které lze u příležitosti Svatého roku získat, jsou v síle modlitby určeny zvláště těm, kteří nás předešli, aby se jim tak mohlo dostat plného milosrdenství.

23. Odpustky vskutku umožňují objevit, jak bezmezná je Boží milosrdenství. Ne náhodou byl kdysi pojem „milosrdenství“ synonymem pro pojem „odpustek“, a to právě proto, že se jím chce vyjádřit úplnost Božího odpuštění, které nezná hranic. Svátost smíření nám zajišťuje, že Bůh maže naše hříchy. Připomínají nám to útěchyplná slova žalmu: „On odpouští všechny tvé viny, on léčí všechny tvé neduhy. On vykupuje tvůj život ze záhuby, on tě věncí láskou a slitováním. [...] Hospodin je milosrdný a milostivý, shovívavý a nad míru dobrotivý. [...] Nejedná s námi podle našich hříchů ani podle našich vin nám neodplácí. Jak vysoko je nebe nad zemí, tak je velká jeho láska k těm, kdo se ho bojí. Jak vzdálen je východ od západu, tak vzdaluje od nás naše nepravosti“ (Žl 103,3-4.8.10-12).

Svátost smíření není jen krásnou duchovní příležitostí, ale představuje rozhodný, zásadní a nepostradatelný krok na cestě víry každého z nás. Tehdy dovolujeme Pánu, aby zničil naše hříchy, uzdravil naše srdce, pozvedl nás a objal, aby nám dal poznat svou něžnou a soucitnou tvář. Opravdu neexistuje lepší způsob, jak poznávat Boha, než ten, že se s ním necháme smířit (srov. 2 Kor 5,20), že zakusíme jeho odpuštění. Nezříkejme se tedy zpovědi, ale objevme krásu této svátosti uzdravení a radosti, krásu odpuštění hříchů!

Nicméně jak víme z vlastní zkušenosti, hřích „zanechává stopy“, má důsledky, a to nejen viditelné navenek jako spáchané zlo, ale také vnitřní, neboť „každý hřích, i všední, vyvolává zhoubné lpění na tvorech, které musí být očištěno, buď zde na zemi, nebo po smrti ve stavu, jenž se nazývá očistec“. V našem lidství, slabém a přitahovaném zlem, tedy přetrvávají „zbytky hřichu“. A ty lze odstranit právě odpustky, a to vždy díky milosti Krista, který, jak napsal svatý Pavel VI., je „naším ‚odpustkem‘“. Apoštolská penitencierie zajistí vydání příslušných opatření stran toho, jak bude u příležitosti Svatého roku v praxi možné odpustky získat. Pokud člověk zakusí úplné odpuštění hříchů, nemůže jinak než otevřít své srdce a mysl odpuštění druhým. Odpuštěním se nepředělá minulost, odpuštění nemůže změnit to, co se už stalo. Může však změnit budoucnost a umožnit to, že budeme žít jinak, bez zášti, jízlivosti a pomsty. Budoucnost projasněná odpuštěním se dokáže dívat na minulost jinými očima, pokojnějšíma, i když ještě zalitými slzami.

V předchozím, a to mimořádném Svatém roce jsem ustanovil misionáře milosrdenství, kteří nadále plní své důležité poslání. Mohou také během nadcházejícího Svatého roku vykonávat svou službu tím, že budou navracet naději a zprostředkovávat odpuštění pokaždé, když se na ně hříšník s otevřeným srdcem a kající duší obrátí. Kéž jsou nadále nástroji smíření a pomáhají druhým hledět do budoucnosti s nadějí v srdci, která má svůj původ v Otcově milosrdenství. Přeji si, aby biskupové využili jejich drahocenné služby zvláště tak, že je vyšlou tam, kde je naděje podrobována tvrdé zkoušce, jako ve věznicích,

nemocnicích a tam, kde je pošlapávána lidská důstojnost, v těch nejnuznějších a ponižujících podmínkách, aby nikdo nezůstal bez možnosti přijmout Boží odpuštění a útěchu.

24. Nejdůvěryhodnějším svědkem naděje je Matka Boží. V ní vidíme, že naděje není pošetilým optimismem, ale darem, který je nám z milosti dán do reality života. Pokaždé když se Maria podívala na svého Syna, jako každá maminka myslela na jeho budoucnost, a jistě v jejím srdci zůstala vryta slova, která jí v chrámě řekl Simeon: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duší pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí“ (Lk 2,34-35). A pod křížem, když viděla trpět a umírat nevinného Ježíše, a ačkoli pociťovala mučivou bolest, opakovala své „ano“, aniž by ztratila naději a důvěru v Pána. Tímto způsobem měla pro nás podíl na naplnění toho, co její Syn řekl, totiž že „bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit, ale po třech dnech že vstane z mrtvých“ (Mk 8,31). A tím, že z lásky tuto bolest snášela, stala se naší Matkou, Matkou

naděje. Není náhodou, že lidová zbožnost nadále vzývá Pannu Marii jako Stella maris. Nazývá ji jménem, které vystihuje jistou naději, že v bouřlivých situacích našeho života nám Matka Boží přijde na pomoc, povzbudí nás a vybídne k tomu, abychom důvěřovali a dál doufali. V této souvislosti rád připomínám, že chrám Panny Marie Guadalupské v Mexico City se připravuje na oslavy, které se budou konat v roce 2031, a to u příležitosti 500. výročí prvního zjevení Panny Marie. Matka Boží nám prostřednictvím mladého Juana Diega sdělila převratné poselství naděje, jež i dnes opakuje každému poutníkovi a věřícímu: „Nejsem zde snad já, která jsem tvou matkou?“ Podobné poselství vtiskuje do lidských srdcí nescísně mariánských svatyní rozesetých po celém světě. Ty jsou cílem zástupů

JUAN DIEGO PŘED BISKUPEM, sousoší Guadalupské události ve vatikánských zahradách, *Anni Paulini Peregrinatio*, 26.6.2009, Řím, Itálie.

poutníků, kteří Matce Boží svěřují své starosti, bolesti a naděje. Kéž jsou v tomto Svatém roce poutní místa svatými místy, kde se přichozím dostane přijetí, a výsadními místy, kde lze načerpat naději. Zvu poutníky, kteří přijdou a přijedou do Říma, aby se zastavili a pomodlili ve zdejších mariánských svatyních, a tak uctili Pannu Marii a prosili ji o ochranu. Jsem pln důvěry, že všichni, zvláště ti, kteří trpí a strádají, budou moci zakusit blízkost té nejláskyplnější z maminek, která nikdy neopouští své děti, té, která je pro svatý lid Boží „znamením jisté naděje a útěchy“.

25. Na cestě vstříc Svatému roku se vraťme k Písmu svatému a naslouchejme následujícím slovům jako těm, která jsou adresována nám: „S důvěrou se pevně opřeme o (nalezené) útočiště a jistě dosáhneme vytoužených (hodnot), které jsou nám určeny. (V této naději) máme bezpečnou a pevnou kotvu pro duši. Ona proniká až do samého vnitřku (nebeské velesvatyně), kam pro nás jako předchůdce vstoupil Ježíš“ (Žid 6,18-20). Je to velká výzva k tomu, abychom nikdy neztráceli naději, která nám byla dána, a abychom se jí pevně drželi, a tak našli útočiště v Bohu. Obraz kotvy je výstižný, pomáhá nám pochopit stabilitu a jistotu, kterou uprostřed rozbouřených vod života máme, pokud důvěřujeme Pánu Ježíši. Životní bouře nás nikdy nepřemohou, protože jsme zakotveni v naději na milost, která nás uschopňuje k tomu, abychom žili v Kristu a překonali hřích, strach a smrt. Tato naděje je daleko větší než to, co nám může přinášet každodenní uspokojení a co může zlepšovat podmínky našeho života. Tato naděje nás přenáší přes zkoušky, kterým jsme podrobováni, a povzbuzuje nás, abychom šli dál, aniž bychom z očí ztráceli velikost cíle, ke kterému jsme povoláni, cíle, kterým je nebe.

Nadcházející Svatý rok se tedy ponese ve znamení naděje, která nezná západu, naděje v Boha. Kéž nám tento čas také pomůže znovu nalézt potřebnou důvěru jak v církvi, tak ve společnosti, v mezilidských vztazích, v mezinárodním dění, v podpoře důstojnosti každého člověka a v úctě ke stvoření. Kéž se svědectví věřících stane pro svět kvasem ryzí naděje, předzvěstí nových nebes a nové země (srov. 2 Petr 3,13), kde má svůj domov spravedlnost a svornost mezi národy, které očekávají naplnění toho, co Pán slíbil.

Kéž nás již od této chvíle naděje přitahuje a dovolme, aby se jí naším prostřednictvím nakazili ti, kteří po ní touží. Kéž jim svým životem můžeme říkat: „Důvěřuj v Hospodina, buď silný, ať se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina!“ (Žl 27,14). Kéž síla naděje naplňuje naši přítomnost, když s důvěrou očekáváme návrat Pána Ježíše Krista, kterému patří chvála a sláva nyní i na věky.

Dáno v Římě, u Svatého Jana v Lateráně, 9. května,
o slavnosti Nanebevstoupení Páně, roku 2024,
dvanáctého roku mého pontifikátu.

Franciscus

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (1. 12. 2024)

PUSTIMĚŘ: 3.800,-Kč; DRYSICE: 5.300,-Kč; PODIVICE: 2.050,-Kč; TOPOLANY: 1.100,-Kč

Pán Bůh zaplat' vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti!

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Na Moravě dostali policajti pokyn, že mají hlídat u sklípků řidiče. A co nevidí: strýc sotva stojí na nohách, usedá do auta odjíždí. Policajt ho okamžitě zastavuje a dá strýcovi dýchnout. Policajt se podívá na displej, vyvalí oči a strčí přístroj před oči strýcovi. „Co na to pravíte, strýcu?“ Strýc pohlédne na displej a zaběduje: „Pane Bože, stará ňa zabije, tři čtvrtě na tři a já eště nejsu doma.“

II.

„Mami, dárky nosí Ježíšek?“ - „Ano.“ - „A děti čáp?“ - „Ano.“ „A ty uklízíš, vaříš, pereš a nakupuješ?“ - „Ano, miláčku. Proč se ptáš?“ - „No, přemýšlím, k čemu je nám tedy táta.“

III.

Ze školky volají otci: „Pane Kropáčku, přijďte si pro syna!“ – „A co zase provedl?“ – „Vůbec nic, ale už je skoro půlnoc...“

IV.

Syn: „Tati, proč se jmenuje Tichý oceán tichý?“ – „A to se nemůžeš zeptat na něco rozumnějšího?“ – „No tak jo. Na co vlastně umřelo Mrtvé moře?“

V.

Po důkladné prohlídce pravil gynekolog: „Milá paní, až se dnes vrátí Váš manžel domů...“ „Nejsem vdaná,“ přeruší ho pacientka. „No tak až se setkáte s Vaším snoubencem...“ „Nejsem zasnoubena.“ „Tak tedy řekněte svému příteli, že...“ „Nemám a nikdy jsem přítele neměla.“ Lékař se zamyslel, poodešel k oknu a dlouho se mlčky díval na oblohu. „Pane doktore, proč vyhlížíte tak dlouho z okna?“, neudržela pacientka zvědavost. „Protože naposledy, když se stalo něco podobného, tak vyšla hvězda na východě...“

VI.

Žena je s manželem u psychoterapeuta po dvacetiletém manželství, stěžuje si na osamělost, nepochopení, nedostatek lásky, atd., ... Terapeut po přiměřené době vstane, obejde stůl, požádá ženu, aby se postavila, přistoupí k ní, obejmě ji a vášnivě ji políbí. Žena si pak pomalu jako v transu sedne a mlčky sedí. Manžel na to zkoprněle zírá... Terapeut říká manželovi: „Tohle vaše žena potřebuje aspoň třikrát do týdne. Můžete to pro ni udělat?“ Manžel se zamyslí a povídá: „Můžu ji sem vozit pondělky a středy, ale v pátek ne, to chodím na ryby...!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 24. - 29. prosince 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
ÚTERÝ 24. prosince	VIGÍLIE SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ	PUSTIMĚŘ 22.00	za+ Josefa VLČE, manželku, syna a + rodinu
STŘEDA 25. prosince	SLAVNOST NAROZENÍ PÁNĚ 12.00: „URBI ET ORBI“ /ČT I/ POŽEHNÁNÍ SVATÉHO OTCE S PLNOMOCNÝMI ODPUSTKY	PODIVICE 7.30	za farnosti Podivice, Pustiměř Drysice a Topolany
		DRYSICE 9.00	za + Ladislava ADAMCE, rodiče a zemřelou rodinu
		PUSTIMĚŘ 10.30	za + rodinu LUSKOVU, ADAMCOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
15.00-16.00: VE VŠECH FARNOSTECH MOŽNOST NÁVŠTĚVY BETLÉMA A MODLITBY U JESLIČEK		TOPOLANY 17.00	za + rodinu KUDLIČKOVU, ŠTĚPÁNKOVU, MUŠKOVU, PUČKOVU a duše v očistci
ČTVRTEK 26. prosince	SVÁTEK sv. ŠTĚPÁN, PRVOMUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ADAMCOVU, LUSKOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za živou a zemřelou rodinu DOBEŠOVU, HODULÍKOVU, BABICOVU a HECZKOVU
15.00-16.00: VE VŠECH FARNOSTECH MOŽNOST NÁVŠTĚVY BETLÉMA A MODLITBY U JESLIČEK		PODIVICE 11.00	za dar zdraví Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu KROMBHOLZOVU
PÁTEK, 27. 12.: SVÁTEK - SV. JAN, APOŠTOL A EVANGELISTA			
SOBOTA, 28. 12.: SVÁTEK - SV. MLÁDÁTKA, MUČEDNÍCI.			
SOBOTA, 28. 12. - PUSTIMĚŘ – 17.00 - VÁNOČNÍ KONCERT			
NEDĚLE 29. prosince	SVÁTEK SVATÁ RODINA, JEŽÍŠ, MARIA A JOSEF	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Marii KOUTNOU, manžela, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Bohumila JUŘIČKU, syna Rostislava, dar zdraví a Boží požehnání živé rodině
	PODIVICE 11.00	za Boží požehnání pro rodinu, GAZDÍKOVU, LEKEŠOVU, SMETANOVU a VACULOVU	
	ZAHÁJENÍ SVATÉHO ROKU 2025	TOPOLANY 17.00	za Boží požehnání pro rodinu BENÍČKOVU, MAHDALOVU, ZELENKOVU a BUČKOVU

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 30. prosince 2024 - 5. ledna 2025

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
PONDĚLÍ 30. prosince	ŠESTÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ SVÁTEK	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Vojtěcha FILÁKA, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro živou rodinu
ÚTERÝ 31. prosince	SEDMÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ SV. SILVESTR I., PAPEŽ	PODIVICE 14.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní
		DRYSICE 15.30	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní
	TE DEUM ZA UPLYNULÝ ROK 2024	PUSTIMĚŘ 17.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní
STŘEDA 1. ledna 2025	SLAVNOST MATKY BOŽÍ PANNY MARIE SVĚTOVÝ DEN MÍRU	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Pustiměř
		DRYSICE 9.30	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Drysice
		PODIVICE 11.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Podivice
		TOPOLANY 17.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Topolany
ČTVRTEK 2. ledna	SV. BAZIL VELIKÝ A SV. ŘEHOŘ NAZIÁNSKÝ, BISKUPOVÉ A UČITELÉ CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za + Marii VAVERKOVOU, rodiče, sourozence a duše v očistci
PÁTEK 3. ledna	NEJSVĚTĚJŠÍ JMÉNO JEŽÍŠ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Hedviku a Vojtěcha ADAMCOVY, rodiče a sourozence
SOBOTA 4. ledna	SOBOTA PO OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ	PODIVICE 8.00	za + Josefa MAHDALA, manželku, dceru, dva zetě, vnuka, živou a + rodinu
NEDĚLE 5. ledna	SLAVNOST ZJEVENÍ PÁNĚ ŽEHNÁNÍ VODY, KADIDLA A KŘÍDY PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Karla a Marii SLÁMOVY, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Boženu KLUDÁKOVOU, manžela, dvě dcery, dva zetě a vnuka
		PODIVICE 11.00: za Boží ochranu a požehnání, za dar víry, dary Ducha Svatého pro děti a jejich rodiny	
		TOPOLANY 17.00	za +Jana a Konráda VALOVY a zemřelé rodiče

POŘAD BOHOSLUŽEB: 5. - 12. ledna 2025

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 5. ledna	SLAVNOST ZJEVENÍ PÁNĚ ŽEHNÁNÍ VODY, KADIDLA A KŘÍDY PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Karla a Marii SLÁMOVY, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Boženu KLUDÁKOVOU, manžela, dvě dcery, dva zetě a vnuka
		PODIVICE 11.00: za Boží ochranu a požehnání, za dar víry, dary Ducha Svatého pro děti a jejich rodiny	
		TOPOLANY 17.00	za +Jana a Konráda VALOVY a zemřelé rodiče
PONDĚLÍ 6. ledna	PONDĚLÍ PO ZJEVENÍ PÁNĚ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Miroslava MALÉHO, rodiče, vnuka a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 7. ledna	ÚTERÝ PO ZJEVENÍ PÁNĚ SV. RAJMUND Z PEŇAFORTU, K.	PODIVICE 8.00	za + P. Františka BENÍČKA, živou a +rodinu BENÍČKOVU
STŘEDA 8. ledna	STŘEDA PO ZJEVENÍ PÁNĚ	DRYSICE 17.00	za + Františka BENÍČKA, manželku, rodiče, dva syny, dceru, vnuka a Boží požehnání pro živou rodinu
ČTVRTEK 9. ledna	ČTVRTEK PO ZJEVENÍ PÁNĚ	PODIVICE 8.00	za pronásledované křesťany
PÁTEK 10. ledna	PÁTEK PO ZJEVENÍ PÁNĚ	PUSTIMĚŘ 17.00: na poděkování Pánu Bohu s prosbou za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu sv Josefa pro majitele a zaměstnance rodinné firmy NAVLÁČIL	
SOBOTA 11. ledna: SOBOTA PO ZJEVENÍ PÁNĚ			
NEDĚLE 12. ledna	SVÁTEK KŘTU PÁNĚ KONČÍ DOBA VÁNOČNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Vojtěcha ZBOŘILA, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Annu a Adama GAŠPARÍKOVY, děti a zemřelou rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro živou rodinu
		TOPOLANY 17.00	za + Jiřího MICHALÍKA, rodiče a duše v očistci

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

TE DEUM LAUDAMUS MMXXIV

„POŽEHNÁNÍ PÁNA BOHA VŠEMOHOUCÍHO AŤ SESTOUPÍ NA MATKU, OTCE TOHOTO DÍTĚTE.

AŤ JSOU OBA RODIČE SVĚMU DÍTĚTI PRVNÍMI SVĚDKY VÍRY, SLOVEM I ŽIVOTEM, V KRISTU JEŽÍŠI, NAŠEM PÁNU.“

Svátost křtu:

Rozálie Baránková

Eliška Přikrylová

chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 14. 4. 2024

kostol Panny Márie, Pomocnice kresťanov v Trnave, 28.9.2024

„KĚŽ TOBIAS MICHAL VŽDYCKY CHODÍ VE SVĚTLE KRISTOVĚ, KĚŽ ŽIJE Z VÍRY AŽ DO KONCE,
A AŽ KRISTUS PŘIJDE, KĚŽ MU VYJDE VSTRÍČ A SE VŠEMI SVATÝMI VEJDE DO JEHO VĚČNÉHO KRÁLOVSTVÍ.“

Svátost křtu: Tobias Michal Kudlička, kostel sv. Mikuláše v Topolanech, 10. 11. 2024

ONDŘEJ MAREK DOBEŠ

O tom, jak mě máš rád
mi vyprávěli rodiče.
Více o Tobě vím z hodin
náboženství. Řekls mi,
že bez Tebe nemohu
dělat nic. Proto jsi mne
naučil modlit se.

EDUARD JAN BRUNCLÍK

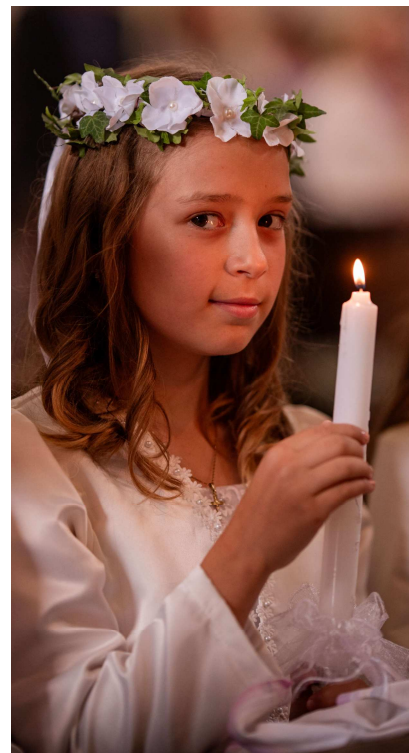

Pane Ježíši,
před dvěma tisíci lety
jsi přišel na tuto zem.
Z lásky ke mně
ses narodil jako dítě,
abys mi byl podobný.
Na křtu svatém
jsi mi dal
stát se Božím dítětem.

PAVEL CHYTIL

Přijď,
Pane Ježíši,
a očisti mě.
Přijď,
Pane Ježíši,
a posvět' mě.
Přijď,
Pane Ježíši,
a buď' mým štěstím.

LENKA ZOUHAROVÁ

Každou neděli
jsi ke mně promlouval
ve svém Slovu. A dnes
poprvé budeš mým
hostem. Tolik
se už na tebe těším.

TEREZA POSPÍŠILOVÁ

Pane Ježíši, děkuji Ti, že jsi ke mně přišel. Tolik Tě miluji. Děkuji Ti za své rodiče a za všechny, kdo mne učili poznávat tvou vůli. Děkuji Ti také za všechny, kdo připravovali tento krásný den našeho setkání. Prosim Tě, pomáhej mi, ať nikdy nezapomínám na tvou lásku ke mně a vždy se stejnou vroucností přicházím za tebou.

Jeho Svatost František ze srdce uděluje
Apoštolské Požehnání
JAROSLAVU A MILENĚ DOBEŠOVÝM
u příležitosti 50. výročí manželství a vyprošuje jejich
rodině neustálou hojnost nebeských milostí s přáním,
aby stále rostla ve víře a lásce a vždy vydávala zářné
svědectví příkladného křesťanského života.

Chrám sv. Benedikta, Pustiměř,
23. února 2024

Jeho Svatost František ze srdce uděluje
Apoštolské Požehnání
PETROVI A MILENĚ HODULÍKOVÝM
u příležitosti 30. výročí manželství a na přímluvu
nejblahoslovenější Panny Marie jim vyprošuje
hojnost Božích milostí

Kostel Narození Panny Marie, Drysice,
23. dubna 2024

Jeho Svatost František ze srdce uděluje
Apoštolské Požehnání
ZUZANĚ JANSKÉ
u příležitosti 70. narozenin a na přímluvu
Svaté Panny Marie jí vyprošuje
novou hojnost Božích milostí

5. dubna 2024,
Z vatikánských paláců

Jeho Svatost František
ze srdce uděluje Apoštolské Požehnání
Vlastimile Přikrylové
u příležitosti 75. narozenin a zatímco je rozšiřuje
na příbuzné a na všechny, kteří jsou s ní spojeni
v díkůvzdání Pánu za tuto požehnanou událost
a za dary, které naplňovaly její život radostí,
jí přeje pevné zdraví, pokoj v duši
a hojnost všeho dalšího dobra.

13. prosince 2024

POUŤ U SV. ANNY V PUSTIMĚŘI – 27.-28.7.2024
 VLEVO: P. Mgr. DANIEL MARTINEK, novokněz z farnosti Brno-Husovice. NAHOŘE: celebrant hlavní mše svaté - P. PHDR. JAN KORNEK, ThLic., Lic.SL probošt poutního chrámu Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou – uvítán dětmi: Davidem a Klárou Beníčkovými, kteří na pouť ke sv. Anně do Pustiměře přijely na kolech až z Uherského Brodu!!!

„Vy, dobrovolní hasiči Drysic, jste už více než sto let tím nejvýmluvnějším vyjádřením tradice solidarity, která vyvěrá z evangelijního altruismu. Váš smysl pro oddanost, připravenost, odvaha a ochota až k oběti rizika nasazení vlastního života jsou dobře známé, a proto jsou na vás právem lidé hrdí.“

ŽEHNÁNÍ NOVÉHO ZÁSAHOVÉHO VOZU SDH DRYSICE, 12. ŘÍJNA 2024.

„Víme, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že Bůh nám dá obydlí jiné. Ne dům vybudovaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi.“ POHŘEB PANA PETRA ŠMEHLÍKA V PODIVICÍCH, 27. DUBNA 2024.

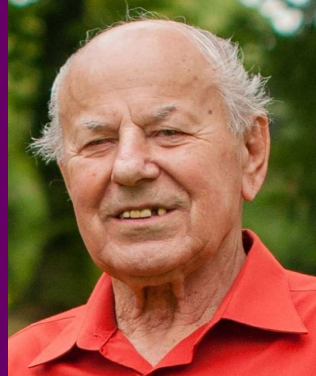
„Jestliže pšeničné zrnó nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však přinese hojný užitek.“ POHŘEB PANA VLASTIMILA POSPÍŠILA V PODIVICÍCH, 14. PROSINCE 2024.

*Věčné
odpočinutí
dej jim, Pane,
a světlo věčné
ať jim svítí!
Ať odpočívají
v pokoji.
Amen.*

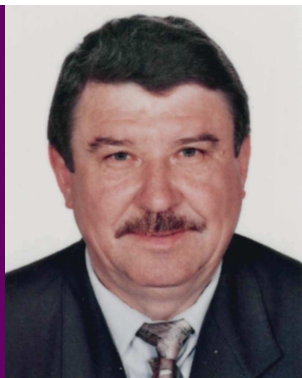
PUSTIMĚŘ
Otakar VÁVRA
29.12.1953 - 23.6.2024

PUSTIMĚŘ
Josef MICHÁLEK
15.1.1928 - 8.4.2024

PUSTIMĚŘ - **Jarmila
RADOMILOVÁ**
19.2.1944 - 30.7.2024

PUSTIMĚŘ
Miroslav JANSKÝ
14.1.1943 - 25.8.2024

PUSTIMĚŘ
František ADAMEC
19.5.1944 - 17.9.2024

DRYSICE
Jan KNAP
27.4.1944 - 4.1.2024

DRYSICE - **Blanka
POLIŠENSKÁ**
12.5.1937 - 5.1.2024

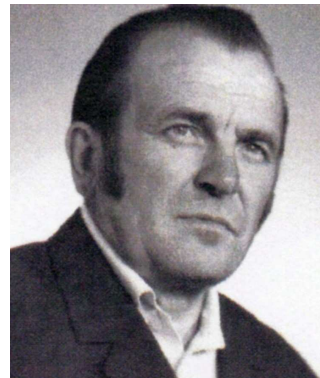
DRYSICE
Marie KREJČÍ
17.12.1930 - 23.7.2024

PODIVICE
Petr ŠMEHLÍK
6.1.1950 - 22.4.2024

PODIVICE
Vlastimil POSPÍŠIL
21.3.1926 - 10.12.2024

TOPOLANY
Jaroslav KALA
26.3.1929 - 17.2.2024

TOPOLANY
František DIAS
1.8.1952 - 25.7.2024

TOPOLANY
Jitka BRHELOVÁ
24.4.1944 - 11.10.2024

TOPOLANY
Václav RAČANSKÝ
21.12.1946 - 1.12.2024

TOPOLANY
Jan KUMMER
29.11.1939 - 6.12.2024

EX TOTO CORDE PŘIJMĚTE POZVÁNÍ NA

VÁNOČNÍ KONCERT

DECHOVÉHO ORCHESTRU HANAČKA

SOBOTA ✦ 28. PROSINCE 2024 ✦ 17.00

CHRÁM SV. BENEDIKTA V PUSTIMĚŘI

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

